

ÉLETTÜNK

XXVI. évf. 1. szám (26. Jahrg. Nr. 1.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1994. január.

BÉKÉS GELLÉRT OSB.:

Isten házanépe: egy szív, egy lélek

Mint minden évben, ez új esztendőben is, január harmadik hetében, együtt könyörgünk valamennyi keresztény testvérünkkel az egyház egységéért. A közös imádság szándékát az Apostolok Cselekedeteiben olvasható és a fenti címben jelzett szavak fejezik ki. Lukács evangélista ezekkel a szavakkal jellemzi a Krisztus-hívők első közösségét, akik — mintegy háromezren — az első pünkösdön tértek meg Péter apostol igehirdetésére. „A hívők sokaságának egy volt a szíve, egy a lelke” — írja. (4,32)

Nos, ebben az évben ezekre a szavakra esett a választás, mert a kármelita nővérek, akikre az ökumenikus mozgalom vezetői a kiválasztást bízták, ezekben látták leginkább kifejezve a keresztény egység helyreállításának időszerű szándékát. Helyesen érezték meg ezek a Dublin közelében, Gord Muire kolostorában élő szerzetesnők, hogy az idézett szavak nem csak arról szólnak, hogy milyen kihatása volt a Szentlélek kiadásának az első keresztény közösségekben, hanem azt a szándékot is kifejezik, amire a Lélek ma indítja Krisztus híveit ebben a lelketlen és erkölcsi széthulló világban. Hiszen ma időszerűbb, mint valaha, hogy azért könyörgjünk, amiért maga Jézus könyörgött az utolsó vacsorán: „Legyenek mindnyájan egy” — egy szív, egy lélek. „Amint te Atyám, bennem vagy és én tebenned, úgy legyenek egy ők is mibennünk, és így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem”. (Jn 17,21)

Az egyház egysége eredetében nyilvánvalóan isteni ajándék, de isteni ajándék ma is, azért kell könyöregnünk érte. Isten üdvözítő szándéka és e szándék Jézus Krisztus által történt megvalósulása ugyanis egy és oszthatatlan. Ez az üdvösség lett a Szentlélek ajándékaként jelenvalóvá és hatásossá a múltban, s lesz jelenvalóvá és hatásossá a jelenben is az egyház által. Ezért az egyház, mint Isten üdvözítő tettének megvalósulása, maga is egy és oszthatatlan. De ne feledjük, hogy itt nem csak isteni ajándékról van szó. Az isteni ajándék emberi világunkban igényes követelménnyé és cselekvésre indító feladattá válik. Az egyház egysége ugyanis bizonyos lényegbeli elemeiben, főleg a krisztusi üdvösség hitében, ma is fennáll. Ennek ellenére a múltbeli viszályok és szakadások következtében még ma sem tudjuk együttesen megvallani hitünket és közös keresztségünk ellenére még ma sem tudunk testvéri közösségekben találkozni az Úr asztalánál. Amit elődeink a múltban elrontottak, azt a jelenben, nyilván nem a Szentlélek hathatós segítsége nélkül, nekünk kell helyre hoznunk.

Am éppen mivel emberi erőket megha-

ladó követelményről és feladatról van szó, az első amit tennünk kell, a közös könyörgés Unitatis redintegratio, az egység helyreállítása, — ezekkel a szavakkal kezdődik a II. Vatikáni zsinat határozata az ökumenizmusról, s ez a gyakorlati tennivalók közt első helyen a „lelki ökumenizmust” emeli ki, amit „a mozgalom szívének” nevez. Lelki legyen ez az egységre törekvés, mert keresztény tudatunk legmélyéből kell erednie, hogy Isten kegyelmének hatására belülről éltesse a mozgalmat. Ezért mondja a határozat: „Belső megtérés nélkül nincs igazi ökumenizmus, mert minden vágyakozás az egység után a lélek megújulásából, önmegtagadásból, a

ság és a megnevezés forrása. II. János Pál pápa hazai látogatása alkalmával éppen e kiengesztelődés szellemében imádkozott a debreceni nagytemplom református híveivel együtt és meg is koszorúzta a gályarab lelkészek emlékművét. S erre volt a kiengesztelődés protestáns válasza a kassai vértanúk iránt megnyilvánult tiszteletadás.

Katolikus részről azonban a döntő bizonyítéka a kiengesztelődésnek az, hogy a zsinat szakított a múltbeli ellenreformációs szemlélettel. A zsinati kijelentés világos és határozott: „Akik manapság születés útján kerülnek be a (nem katolikus) közösségekbe és e közösségek által részesülnek Krisztus hitében, már nem okolhatók az elkülönülés bűne miatt. Testvéri tisztelettel és szeretettel zárja szívébe őket a katolikus egyház... (mert) akik hitből megigazultak a keresztségben, azok máris beiktatódtak Krisztus testébe. Jogosan díszíti őket a 'keresztény' megjelölés, a katolikus egyház gyermekei pedig méltán ismerik el őket testvéreiknek az Úrban”.

Tévedés volna azt gondolni, hogy a kiengesztelődésnek erre az új hangvételére merőben egyházpolitikai megfontolások indítanak. Okát nem csak abban kell látnunk, hogy meggyengült a keresztségnek a szekularizált társadalomra gyakorolt lelki és erkölcsi hatása, s ezért az eredményesebb lelkipásztori munka érdekében a Szentszék keresi az együttműködést a többi történeti múltú egyházi közösséggel. Ez semmiképpen nem volna elégséges megokolása az együttműködésnek, ha a közös hit bizonyos lényegbeli elemein alapuló mélyebb teológiai megfontolás nem tenné azt lehetővé. Tény az, hogy már jóval a zsinat előtti években egyre tudatosabban vált nem egy felelős egyházi vezető és teológus gondolkodásában, hogy léteznek alapvető és lényegbeli elemei hitünknek, amiket a Szentlélek ajándékként együtt vallunk meg katolikusok és nem katolikusok. Ez mindenekelőtt a Krisztus evangéliumába és üdvözítő tetteinek húsvéti misztériumába vetett hit, s a keresztség által részesedés is ebben a krisztusi üdvösségben. Ettől nyilvánvalóan elválaszthatatlan az Istenben, mindnyájunk mennyei Atyjában, és a krisztusi üdvösséget ajándékozó Szentlélekben való hit, de elválaszthatatlan üdvözítésünk történeti dokumentuma, a Közös Biblia, és Isten szavára válaszként adott közös öskeresztény hitvallásaink.

Nos, mindez valóságos, még ha nem is teljes közösséget teremt a hitvalló egyházak közt, mert akik ezt a hitet vallják és a keresztségben részesedtek is e hit teljes üdvözítő erejében, azok valóságosan, s nemcsak szándék szerint, az egyetemes egyházi közösségnek, Krisztus titokzatos testének tagjai. Közösen valljuk, hogy Krisztus egyháza una sancta

(Befejezés a 3. oldalon.)

Vasárnapi gondolatok

AZ ÉVKÖZI 2. VASÁRNAPRA
(január 16.)

Amikor Jézus látta, hogy két tanítvány követi, megkérdezte: „Mit kívánatok?” Ők: „Mester, hol laksz?” „Jöjjetek és nézzétek meg!” mondta nekik. (Jn 1,38—39a)

Keresztelő János tanítványai közé tartozott János és András. Előbbi kapta később az elnevezést: „A tanítvány, akit Jézus nagyon szeretett”. Mindkettőjüknek valószínűleg hevesen kezdett dobogni a szíve, amikor hallották a Keresztelő szavait: „Íme az Isten báránya”. — Milyen hatással van ránk, ha találkozunk Isten bárányával? ...

Egész bensőjükkkel vágyakoztak meglátni Isten küldöttjét, ahogyan a Keresztelő most nevezte: Isten bárányát. A lelkek belső szemlélődéséből fakadt hirtelen és élményszerűen a felismerés: Ő az! — Mi hogyan ismerjük fel „Őt”? ...

Az élmény érzéseit izlelgetve ballagtak. Nem tudták, mi lesz és hogyan, de mentek Jézus után ...

Megszólítani nem merték. Jézus azonban selítségükre siet, meghívja őket. Szó nélkül — mert az öröm feleslegessé tette a szavakat — követik Jézust ...

AZ ÉVKÖZI 3. VASÁRNAPRA
(január 23.)

„Jöjjetek utánam! Emberhalászokká teszlek benneteket”. (Simon és testvére András) otthagyták a hálót és csatlakoztak hozzá. (Mk 1,17—18)

Az „emberhalász” szónak misztikus tartalma van, még ha átvitt értelemről is van szó. Sok minden csenghet benne: isteni küldetés, emberekkel való foglalkozás, speciális megbízás, különleges feladat, vezető pozíció, emberek felett való uralkodás ...

Jézus hatalommal mondja szavait — aminek ellenállni nem lehet: „Én emberhalászokká teszlek titeket”. Csak ő teheti, senki más (a jelen helyzetben). A hatalom meglepte a két halászt. Érezték, itt isteni hatalomról van szó. — Ránk milyen hatást tesz, ha Jézus valamilyen munkára hív ...

Váratlanul érkeztek Jézus szavai. Az addig jelentéktelen ismeretlent jól megérették mindketten. Amikor találkozott tekintetük, akkor fogadták el a hívást ...

AZ ÉVKÖZI 4. VASÁRNAPRA
(január 30.)

(A tisztátalan lélektől megszállt így kiáltott fel:) „Mi közünk egymáshoz, názáreti Jézus? Azért jöttél, hogy elpusztíts minket? Tudom, ki vagy: az Isten szentje”. Jézus ráparancsolt: „Hallgass el és menj ki belőle!”. (Mk 1,24—25)

Mindenki tudta, kicsoda Jézus, de ki-mondani csak ez a — feltehetően beteg (Folytatás a 2. oldalon.)

ITTHON

Mint a madár a fészke,
Szomju vándor hűvös ére,
Mint a gyermek anyjólbe:
Vágyom én e nyájas körbe.

Itt, enyegő kis családom
Közt van az én jó világom; —
Künn borong bár a magasban:
Itt örökké csillagos van.

Csillogó szem, mosolygó ajk:
Ez az amit szívem óhajt,
S küszöbömet áttalépve,
Ez derül itt én élembe.

Szívem ifjul, gyermekké lesz:
Kis örömet nagyra érez,
Körülem is ártatlan kedv
Játszi pillangója repked.

És felejttem egyelőre
Gondjaimat a jövőre:
Mi nehéz súly függ e vállon,
Nehogy kedvök bura váljon.

Gyermek-szívvvel, öntudatlan
Nyugszom meg e gondolatban:
Hogy övéit el nem hagyja,
Ki mindnyájunk édesatyja.
(1852)

Arany János (1817—1882)

szerepet önfeladott kiadásából ered és érlelődik”. Ezt a követelményt az Apostol szavaival is megerősíti: „Kérlek titeket, testvérek, hogy éljete méltóan ahhoz a hivatáshoz, amit kaptatok, igaz alázatban, szelídségben és türelemben. Viseljétek el egymást szeretettel. Törekedjete arra, hogy a béke kötelékében fenntartsátok a lelki egységet”.

Erre a belső megtérésre és következményére, a kölcsönös kiengesztelődésre és a lelki közösség megújítására azzal ad példát a zsinat, hogy nyíltan kimondja: „Alázatosan könyörgve kérünk bocsánatot Istentől is, különvált testvéreinktől is”, — bocsánatot a béke és a lelki egység ellen elkövetett vétkekért, de Krisztus nevében megbocsájt azoknak is, akik „ellenünk vétettek”. Minderre azért van szükség, mert a szakadás eseményeinél „többnyire közrejátszottak az emberek bűnei mindkét oldalról”. Sajnos, a múltbeli események miatt érzett keserűség még ma is ott lappang a hívek lelkében és nem egyszer a bizalmatlan-

OLVASÓINKNAK SIKERES
BÉKÉS, ÁLDOTT
ÚJESZTENDŐT KÍVÁN
A SZERKESZTŐSÉG

A magyar egyházpolitika 1993-ban

I. rész.

A Magyar Kormány Miniszterelnöki Hivatala és a négy nagy magyar egyház 1939 május 26–28 között Budapesten nemzetközi konferenciát rendezett „Az európai államok és az egyházak kapcsolata a megváltozott világban” címmel. A konferencián 15 európai államból 50 állami és egyházi vezető vett részt, Magyarországot mintegy 150 személy képviselte.*

„Rendkívüli feladatok állnak az egyház előtt, mert Európát a kereszténység tette Európává – kezdte a konferenciát megnyitó üdvözlő beszédét Antal József miniszterelnök. – Ma minden eszmei és politikai irányzat – ha akarja, ha nem – a keresztény kultúrkör fogalmaival határozza meg önmagát... Felekezetre való tekintet nélkül elfogadott gondolat Európa újraevangelizálásának sürgetése, ami az egyre erősödő ökumenikus együttműködés légkörében sokkal inkább eredményes lehet, mint akár néhány évtizeddel ezelőtt. A szociális gondolat valamennyi felekezet tanításában benne van, a menekültek befogadása, a betegek ápolása és az elesettek felkarolása evangéliumi gyökerű és szerves folytatása a középkor óta létező karitatív, szociális és gyógyító szolgálatnak... Bizonyos fellendülés tapasztalható a vallásos életben, de az egyházak vallási, kulturális és szociális tevékenységének anyagi és intézményi feltételei javarészt hiányoznak”.

A négy politikus-szakelőadó közül először Pálos Miklós politikai államtitkár a lelkiismereti- és vallásszabadságról szóló törvény ismertetése kapcsán a rendszerváltás előzményeiről beszélt, hangsúlyozva, hogy az 1990-ben hivatalba lépő új kormányának egy „működőképtelenné vált diktatúrát kel-

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról.)

— ember merte. Mindenki félt: Istentől, vagy az emberektől. A helyzet kísértetiesen hasonlít korunkra...

A „gonosz lélek” tudja, hogy Isten „elpusztítja” a rosszat. Halálosan fél Istentől. Talán, ha elismeri Isten szentségét, megmenekül. Látható, hogy Isten dicsőségét a gonosz is hirdeti...

Jézus kiparancsolja a gonosz lelket az emberből, van hatalma hozzá, uralkodik felette. Ahol Jézus az Úr, ott nem él meg a gonosz. Csupán ott, ahol az emberek száműzik Jézust. Ott se sokáig.

AZ ÉVKÖZI 5. VASÁRNAPRA (február 6.)

„Hajnaltól Jézus nagyon korán elment egy elhagyatott helyre imádkozni”. (MK 1,35)

Tanítványok, emberek alszanak. Sötét az éj, még nem hajnalodik. Jézus felkel, imádkozni megy. Fontosabb neki isteni Atyja, mint a testet üdítő pihenés...

Magányos helyre ment, mert tudta, Isten a csendben található. Jézus emberileg „belemérülhet”, mint egy fényes tiszta tóba. Úgy, szavak nélkül. Ez elég...

Aki ért „Isten-hullámhosszán”, annak nincs szüksége szavakra. Két, egymást szerető lélek érti egymást megbeszélés nélkül is. Ha nekünk szükségünk van „beszélni” Istenhez, még nem értünk jól az Ő hullámhosszán. Szeretünk irányában hiányos. Miért?...

FEJŐS OTTÓ

lett felváltania a plurális demokráciával”. A nyílt diktatúra 1948-ban kezdődött s egyenes következménye volt az egyház-üldözés, a koncepciók perek sora, az egyházak szigorú ellenőrzése, intézményeinek megszüntetése, javaitól való megfosztása. „A totalitárius állam az alkotmányban ugyan deklarálta a lelkiismereti szabadságot, de talán sehol a világon nem üldözték olyan elszántan a vallásos embereket, mint itt. A lelki elkötelezettség miatt nemcsak az egyházak szolgáit degradálta másodrendű állampolgárokká a hatalom, hanem azokat is, akik megtartották hitüket. Az elnyomó gépezet egyik intézménye, az Állami Egyházügyi Hivatal lényegében az államhatalom meghosszabbított keze volt. Ezen keresztül tartotta teljes ellenőrzése alatt az egyházakat. A Magyar Katolikus Püspöki Kart azzal kényszerítette az egyoldalú diktátumnak minősülő egyfajta kiegyezésre, hogy 2000 egyházi személyt elhurcoltak, börtönbe vetettek”.

A diktatórikus rendszer lebontása 1989-ben kezdődött el az Állami Egyházügyi Hivatal jogutód nélküli megszüntetésével. Még az 1990-es parlamenti választások előtt megszületett a korszakos változást jelentő lelkiismereti- és vallásszabadságról szóló 1990. évi VI. alkotmányerejű törvény, amely a lelkiismereti- és vallásszabadságot alapvető emberi jogként deklarálja és garantálja zavartalan gyakorlását.

MI VAN EBBEN A TÖRVÉNYBEN?

A törvény kimondja, hogy a lelkiismereti- és vallásszabadság nemcsak a lelkiismereti meggyőződés szabad megválasztását, vagy elfogadását jelenti, hanem azt is, hogy a meggyőződését mindenki vallásos cselekmények, szertartások végzése útján egyénileg, vagy csoportosan végezheti, lelki elkötelezettségét kinyilatkoztathatja és taníthatja. Mindezt megteheti a tömegtájékoztatói eszközök útján is. Emiatt senkit semmiféle hátrány vagy előny nem érhet. A fenti jogok gyakorlásában senkit nem szabad akadályozni. A szülőknél és a gyámoknak biztosítja a jogot, hogy gyermekeiket, neveltjeiket legjobb belátásuk szerint vallásos szellemű nevelésben részesítsék. Az egyéni és közösségi vallásgyakorlást mindenki számára lehetővé kell tenni, beleértve az intézményekben gondozottakat, vagy a büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartottakat. Az egyházak az államtól elválasztva működnek, őket azonos jogok illetik, és azonos kötelezettségek terhelik. Az egyház belső szabályainak érvényre juttatására állami kényszer nem alkalmazható, de az egyház igénybe veheti az állam kényszerét az öt megillető jogok érvényesítésére. Az állam az egyházak felügyeletére semmiféle intézményt nem létesíthet. Az egyházak működési lehetőséget kapnak nemcsak a lelkek gondozására, hanem a jogi személyiséggel rendelkező intézményeik útján nevelési, szociális, kulturális, egészségügyi, sport, ill. gyermek- és ifjúsági tevékenységet is elláthatnak, ahol ezt a törvény nem utalja kizárólagosan az erre kijelölt intézmény hatáskörébe. Az egyházak az állam által fenntartott nevelési-oktatási intézményekben az igényekhez mérten vallásoktatást tarthatnak. A jogi személyiséggel rendelkező egyházak és intézményeik adományokat,

* (Ismertetésünk a továbbiakban teljes mértékben a bécsi UKI = Ungarisches Kirchensoziologisches Institut [Magyar Egyházzociológiai Intézet] 1993 októberi Sajtótájékoztatójára támaszkodik.)

hozzájárulásokat fogadhatnak el, és szolgáltatásaikért díjakat szedhetnek. A társadalmi szervekre vonatkozó normák szerint gazdasági-vállalkozási tevékenységet folytathatnak az egyházak is. Az egyházak nevelési, oktatási, szociális, egészségügyi, sport, gyermek- és ifjúságvédelmi intézményeinek működtetéséhez megkapják ugyanazokat a normatív támogatásokat, amelyekkel hasonló állami intézményeket támogatnak. Az állam támogatásban részesítheti az egyházak egyéb tevékenységét is, melynek mértékéről és módjáról az országgyűlés határoz egyházzanként.

A TÖRVÉNY HIÁNYOSSÁGAI

Ez a lelkiismereti- és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló törvény korszakos jelentőségű a magyar jogtörténetben. A végrehajtásának hároméves tapasztalata felszínre hozta a hiányosságokat is. A legfontosabb ezek közül, hogy a törvény indoklásában nem jut kifejezésre a történelmiség elve. A történelmi múlt megkívánta volna egyes egyházak névszerű említését és a tételes jogszabályok közé be kellett volna iktatni egy olyan rendelkezést, mely az egyházakat arra kötelezi, hogy alapításukkor fogalmazzák meg hitük teológiai alapját, rajzolják fel a maguk istenképét és pontosan határozzák meg létrehívásuknak értelmét, mert egyháznak, vagy vallási közösségnek csak olyan szervezetet lehet tekinteni, amelynek tagjai természetes személyek és amelyekre olyan hitbéli tanítás jellemző, amely tagjai egész életét átfogja, befolyásolja és Istennel kapcsolatba hozza. Mivel ennek szabályozásáról a törvény nem intézkedik, így az az abszurdum is elképzelhető, hogy vallási köntösben és egyházi nyilvántartásban jelennek meg olyan szerveződések, melyeknek nincs hitbéli elkötelezettségük. E hiányosság miatt sajnos elhibázottnak bizonyult az a rendelkezés, hogy minden 100 természetes személy egyházat alapíthat, ha alapszabályát elfogadja, ügyintéző és képviselői szerveit megválasztja és a bíróság nyilvántartásba veszi.

FÜGGETLEN ÁLLAM – FÜGGETLEN EGYHÁZ

A törvény, melynek lényeges pontjait felemlítettük, része a kormány nemzeti megújulási programjának, mely elismeri és nagyra értékeli az egyházaknak a társadalomban betöltött szerepét, igényli tőlük, hogy vállaljanak döntő szerepet az erkölcsi megújulás előmozdításában. Az egész nemzet érdekének tekinti, hogy az egyházak a hívő embereket hazaszerezetre, embertársaik tiszteletére és megbecsülésre, törvénytiszteletre, áldozatvállalásra, a becsületes munka öröme neveljék, és értessék meg velük, hogy tartsák össze a társadalom léte szempontjából legfontosabb intézményt, a családot, mely minden emberi öröm legfőbb forrása.

Az állam és az egyházak közötti kapcsolattartás legfőbb intézménye a Miniszterelnöki Hivatalon belül létrehívott Államtitkárság. Ezt két politikai államtitkár irányítja. Az államtitkárság egyik szerve az Egyházi Kapcsolatok Titkársága. Ez munkakapcsolatot tart fenn a magyarországi egyházakkal, felekezetekkel, vallási közösségekkel, ill. az állam illetékes szerveivel, a minisztériumokkal és főhatóságokkal. Ez szervezi a politikai és a vallási vezetők közötti személyes kapcsolatokat. Az állam és az egyház a saját illetékességi területén egymástól függetlenül tevékenykedik. Ilyen relációban az állam és az egyházak szét van-

nak választva egymástól. A magyar egyházpolitika azonban nem akarja megosztani az oszthatatlant, hanem csak a feladatokat. A hívő és az állampolgár ugyanaz a személy, az állam és az egyház szempontjából benne megosztásnak helye nincs. Az állam is, az egyház is teljesíti a maga kötelességét, építi a sajátját, és nem rombolja le a másikat. A mai embert az elidegenedés veszélye fenyegeti, mely a társadalom teljesítmény orientáltságából fakad. Az állam együtt akar működni az egyházakkal, hogy közös erőfeszítéssel megmentse a társadalmat alkotó embert. Ez elsősorban nem a jogalkotás, vagy ilyen célra létrehozott intézmények útján, hanem az örök igazságok és értékek érvényrejutása által valósul meg.

(Folytatás következő számunkban.)

A nők papságáról

Egy az osztrák fővárosban tartott és nagy érdeklődéssel kísért előadásában Wolfgang Beilner, a salzburgi egyetem Újszövetség-professzora arra a kérdésre, mit mond az Újszövetség a nők pappá szentelésével kapcsolatban, azt válaszolta: „semmit”.

Miközben részletesen ismertette a katolikus egyház hivatalok, elutasító álláspontját a nők pappá szentelésének kérdéséről, „személyes megfontolásait” sem rejtette véka alá. Foglalkozott azzal a minduntalan hangoztatott érveléssel, amely szerint csak egy férfi cselekedhet „in persona Christi”, mivel a szentség érvényessége csupán „a szimbólum integritása” esetében áll fenn. Beilner utalt arra, hogy egy nő „szükség esetén” keresztelhet, tehát „in persona Christi” cselekedhet, és hozzáfűzte: Felteszem a kérdést, előfordulhatna-e az eucharisztia-ánál is egy ilyen 'szükség esete'.

Kitért az Utolsó vacsorára is, amelyet a nők pappá szentelése elleni érveként szokás felhozni. Az Újszövetség ugyan kifejezetten nem említi, hogy nők is részt vettek rajta, azonban megfontolandó – hangsúlyozta Beilner –, hogy a zsidó pászka-ünnepen a nők nemcsak, hogy részt vesznek, hanem bizonyos funkciókat is ellátnak. Szerinte „összeegyeztethetetlen” egy Krisztus-képpel, hogy Jézus ezen alkalmából megtiltotta volna nők jelenlétét a lakomán. Éppen az aszszonyok tartottak ki az utolsó percig a keresztfa tövében, mint ahogy nekik jelent meg először a Feltámadott. Ha viszont „feltételezésem ellenére” a nőket ténylegesen kizárták volna, akkor „az érvek egyenlőségének alapján” felmerül a kérdés, miért áldozhatnak egyáltalán a nők a katolikus egyházban.

Az előadás emlékeztetett Szent Pál leveleire is, amelyekben az apostol kétszer is említést tesz asszonyokról, akik magas rangú pozíciót töltöttek be egy közösségben. Ezenkívül az apostol sohasem tagadta, hogy asszonyok is „próféta lehetnek”.

Lelkipásztori tapasztalatairól szólva utalt arra, hogy gyónási beszélgetés során ismételt elhangzott az a mondat: „ezt most szívesebben gyónnám meg egy asszonynak”. Az erre vonatkozó igény tehát megvan.

Példaként említette még Beilner Brazíliát, ahol az egyházi struktúrát többnyire már csak szerzetesnők tartják fenn, mivel a pap olykor több ezer kilométer távolságra található.

Végezetül rámutatott arra, hogy a nők emancipációja „hála Istennek” világszeretettel feltartóztatatlanná vált, és egy „rég csúfolódást” idézett: „Az egyház mindig a tegnapi ellenségekkel küzd a holnap barátok ellen”. MK

Az igazság ragyogása (2)

ENCIKLIKA A KATOLIKUS ERKÖLCSI TANÍTÁS ALAPJAIRÓL

Múlt számunk első oldalán kommentárt közöltünk a katolikus erkölcsi tanítás néhány alapelvét tárgyaló „Veritatis splendor” kezdetű pápai enciklikáról. Most a Vatikánban s néhány más városban a sajtónak kiadott közlemény nyomán összefoglalva ismertetjük a pápai körlevél tartalmát. Az enciklika három nagyobb részből áll.

I. ELMÉLKEDÉS

JÉZUS ÉS A GAZDAG IFJÚ KÖZÖTTI PÁRBESZÉDRŐL

A párbeszéd egy kérdésből születik meg, amelyet a fiatal ember tesz fel az Úrnak. De a kérdés: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” ott van minden ember szívében. Mert a jó és a rossz kérdése végsősoron az élet teljességének magának az életnek és a boldogságnak a kérdését veti fel. Krisztus azért alapította az egyházat, hogy az emberek minden időben megtalálhassák őt és öbenne azt a feleletet, amely az egyedüli kielégítő felelet az élet értelmére. Jézus felelete szabatos formában kifejezi a keresztény erkölcsi tanítás fogalmát és dinamikáját, és kiemeli az ő- és újszövetségi kinyilatkoztatásnak az erkölcsi cselekvésre vonatkozó lényeges pontjait. Hirdeti, hogy 1. az emberi cselekvés alá van rendelve Istennek, „mert csak egyedül ő a jó”. 2. Utal arra a szoros viszonyra, amely összeköti az emberi cselekedetek erkölcsi jóságát és az örök életet: „Ha el akarsz jutni az örök életre, tartsd meg a parancsokat”. Jézus megerősítette és a szeretet új törvényébe vonta be a parancsokat, amelyek az élet útját jelzik. A parancsok Krisztus tanításában is megőrzik központi jelentőségüket, anélkül hogy ellentétben lennének a szeretet főparancsával. 3. Rámutat a tökéletességre vezető útra: „Ha tökéletes akarsz lenni . . .” Jézus ezt abban a készségben jelöli meg, amellyel az ember mindent elhagy, hogy őt kövesse: hasonul hozzá és utánozza azt az önátadást, amelyről Jézus tanúskodott Atyjának és testvéreinek szolgálatában és szeretetében. Az ember azonban saját erejéből nem képes erre, ehhez Isten adományára, a Szentlélekre van szüksége. 4. Az enciklika leszögezi, hogy az egyház élő hagyománya: a tanítóhivatal, a tanbeli elmélyülés, a liturgia és a valódi életszentség, mindig megőrizte a hit és az élet összhangját. Főleg a pásztori tanítóhivatal fejlesztette – a Szentlélek vezetése alatt – az Úr törvényének hiteles magyarázatát a különböző nemzedékeken át és a változó történelmi körülmények között.

ISTEN HÁZANÉPE: EGY SZÍV, EGY LÉLEK

(Folytatás az első oldalról.)

ta catholica apostolica,; egysége egyetemes, mert egység a sokféleségben és sokféleség az egységben. Am a történelmi hagyományok, kulturális formák és kifejezés módok sokféleségében az apostoli hagyományhoz hűségesen megőrizték az evangéliumi hit teljes tisztaságát és egységét. S ezt hirdetjük ma is, mert csak ez szentelheti meg Krisztus híveit és általuk a világot.

A múlt évben megjelent új Ökumenikus Direktorium erőteljesen buzdít erre a „lelki ökumenizmusra”: a kiengesztelő találkozássra Krisztus hitében és ennek a hitnek közösségi imádságos megélésében. Így tapasztaljuk meg, hogy erősebb az, ami összeköt bennünket, mert a Szentlélektől való, mint az, ami szétválaszt, mert többnyire emberi gyarlóságból ered. S így leszünk Isten házanépe: egy szív, egy lélek. ■

II. NÉHÁNY TEOLÓGIAI IRÁNYZAT TISZTÁZÁSA

Az egyház erkölcsre vonatkozó megfontolásaink vizsgálata kiépítette a teológiai tudomány egyik ágát, a keresztény erkölcstant. Néhány iránya azonban „nem egyeztethető össze az egészséges tanítással”. Az enciklika 4 alapvető pontot emel ki. Nem részletkérdéseket vizsgál, hanem alapvető elveket hangsúlyoz.

Az első a szabadság és a törvény viszonya. Korunkban is döntő kérdés, mert egyrészt tapasztaljuk, hogy a helytelen szabadság önkényhez vezet, másrészt a szabadság jogtalan korlátozása a diktatúra veszélyét hordozza magában. Hol találhatjuk meg a szabadság helyes mércéjét? Az enciklika hangsúlyozza, hogy a szabadság mértéke az igazság: lényeges kapcsolat köti a szabadságot az igazsághoz. Az tehát az igazi, a katolikus tanítással összeegyeztethető erkölcsi autonómia, amelyben találkozik és egymást kölcsönösen átjárja az emberi szabadság és az isteni törvény. — Az eszes ember mindezekelőtt a természetbe írt törvény, a természet-törvény által részesedik az örök isteni törvényben. Sajátos emberi természetében ismeri fel igazi mivoltát, méltóságát és rendeltetését, szabadságát. Az enciklika szembe fordul azokkal a felfogásokkal, amelyek a természet törvényében biológizmust, vagy egy letűnt metafizikai rendszer maradványát látják. Aquinói Szent Tamással ismétli, hogy a „természet-törvény nem más, mint az Isten által belénk öntött értelem fénye”. Vagyis értelmes, racionális törvény, mert az ember természete szerint értelmes lény. Amikor tehát azt állítja, hogy az ember szabadságának mértéke az emberi természet, akkor nem csak hogy nem zárja ki értelmét, hanem kiemeli ezt az igazságot. Az enciklika minden relativizmussal szemben állítja tehát az ember természetébe írt és a kinyilatkoztatás által megerősített erkölcsi törvény parancsainak általános és maradandó jellegét, amelyek kifejezik a személy javára vonatkozó eredeti igazságot és megjelölik a hiteles szabadság megvalósításának útját. Végső alapjukat Krisztusban találják meg, aki ugyanaz tegnap, ma és mindörökké.

A második pont a lelkiismeretre vonatkozó kérdéseket tisztázza. Az enciklika megerősíti a II. Vatikáni Zsinat tanítását, miszerint a lelkiismeret az „ember szentélye”, ahol Isten szava visszhangzik, aki mindig szeretetre és arra szólít fel, hogy tegyük a jót és kerüljük a rosszat. Ugyanakkor — ellentétben minden szubjektívizmussal —, állítja, hogy a lelkiismeret nem teremti a jót, hanem tanúskodik egy olyan igazságról, amely megelőzi őt magát és cselekedeteinket. Végsősoron ehhez az igazsághoz viszonyítva kell meghozni ítéleteit arról, hogy jót vagy rosszat tettünk-e. Nevelni kell tehát, hogy mindinkább felismerje és kövesse az igazság fényét. A lelkiismeret végső ítéletét az isteni törvénynek kell megvilágítania, mert ez az erkölcsiség általános és objektív normája.

A fejezet harmadik pontja az alapvető döntés és a konkrét cselekedetek közötti viszonyt tisztázza. Az enciklika a Szentírásra támaszkodva

FRANK MIKLÓS:

Isten és kedves családja

Immár több, mint 10 éve vagyok a Jó Pásztor nővérek müncheni kolostorának lelkesze. Rendjük célkitűzései közé tartozik a kedvezőtlen szociális körülmények közül származó vagy valamilyen okból veszélyeztetett, bajbajutott lányok és asszonyok megsegítése, azok előkészítése vagy visszavezetése egy kiegyensúlyozott életbe. Ezt a tevékenységüket egy otthonban folytatják, ahol nemrég még közel száz nehéz sorsból hozzájuk került 14 és 18 év közti lány tanulhatott, késülhetett az életre. Az elmúlt évtizedek során fiatal lányok ezrei, akik különben elvesztették volna a talajt a lábuk alól, a nővérek segítségével újra megtalálták önmagukat és életük értelmét. Egyszer megérdeklődtem: az otthonban lakó lányok hány százaléka kerül ki rendezett családi körülmények közül? A válasz megdöbbentett: 5, írd és olvasd, öt százalék. A többi 95 % családi viszonyai zűlöltek, ha nem katasztrofálisak. Másszóval nem annyira a gyerekek, hanem nagyrészt szülei felelősek, ha a fiatalok elkallódnak.

Nem csoda hát, hogy ma annyit beszélnek a házasság, a család válságáról. A statisztikai adatok szerint Magyarországon a házasságoknak közel a fele néhány éven belül hajótörést szenved. Erre felfigyelnek a politikusok is. Mindenki tudja, hogy a család széttűllése a társadalom felbomlását vonja maga után. És egy bomlófélben lévő társadalomra nem lehet jövőt építeni. Ennek megelőzésére pszichológusok, szociológusok, pedagógusok keresik a megoldást. Közülük egyre többen állnak elő olyan javaslatokkal, amelyekért nem is olyan régen még kinevezték volna őket. Szerintük a házasságot, a családot tartós alapokra kell építeni, amilyen a kölcsönös hűség, a szeretet, a megértés, az összetartás és az áldozatkészség. Sőt tekintettel arra, hogy az egyháziilag megkötött házasságok kimutathatóan tartósabbak, ajánlják a családban a vallásos légkör kialakítását, ami — szerintük — elősegíti a gyermekek egészséges, kiegyensúlyozott fejlődését.

Az egyház a Szent Család ünnepén (január 9.), a gyermek Jézus, Mária és József által alkotott családi közösséget ál-

hangsúlyozza, hogy az ember némelyik, főleg a hit melletti állásfoglalása, döntése alapvető jellegű. Vagyis egy végső célra irányuló átfogó és gyökeres, általános beállítottságot teremt az emberben. Elveti azonban azt a felfogást, miszerint ez a „transzcendentális” jellegű alapvető döntés szétválasztható az egyes szabadon választott cselekedetektől. Az alapvető döntésnek érvényesülni kell a konkrét cselekedetekben, a szétválasztásuk ellentmond a cselekvő személy lényeges, testből és lélekből álló egységének.

A negyedik pont azt vizsgálja, hogy mi határozza meg a cselekedetek erkölcsi értékét: mi teszi a cselekedetet jóvá vagy rosszá. Az enciklika itt állást foglal olyan irányzatokkal szemben, amelyek az egyes cselekedetek erkölcsi jóságát illetve rosszágát aszerint akarják meghatározni, hogy a cselekedet milyen célt akar szolgálni (teleológizmus), milyen következményekkel jár (konzekvencializmus), illetve a cselekedetből származó hasznok és károk „kelő aránya” szerint (proporcionalizmus). Az enciklika állítja, hogy az emberi cselekedetek erkölcsi értékét nem lehet csupán az előrelátható következmények mér-

(Folytatás a 4. oldalon.)

líti szemünk elé példaképpül. Nos, kétségtelen, hogy ma a problémák sok szempontból különböznek és a Szent Családnak az életét nem lehet egyszerűen lemásolni. Vannak azonban érintkezési pontok, amelyekre érdemes elgondolkodni. Ennek a különleges családnak belső világára az immár felnőttnek számító tizenkét éves Jézus első látogatása a jeruzsálemi templomban, amiről Lukács evangélista számol be, élénk fényt derít.

Az első, amire felfigyelhetünk, hogy Mária, József és a gyermek Jézus számára természetes, hogy hétköznapjaik vallásos légkörben folynak. Ezzel szemben a mai ember, még a családon belül is öckodik mindenféle vallásos megnyilatkozástól. A liberális dogma: „a vallás magánügy”, még ezt az intím közösséget is, mely állítólag szintén „magánügy”, megméltelyezte. Márpedig ha Istennek nincs helye a családban, akkor nincs helye az életben és a társadalomban sem. Az Isten nélküli társadalom pedig szükségszerűen embertelen.

A másik elem, amely feltűnik, az a bizalmas viszony, mely a szülők és gyermekük közt fennáll. József és Mária csak három nap után kezd aggódni Jézusért: ismerik őt és megbíznak benne. Sokkal több lenne a jó család, ha a tagok közt ez a kölcsönös nyíltság és bizalom uralkodnék. Ehhez persze az is kell, hogy egymással mindenről tudjanak beszélni.

Ezzel van kapcsolatban a harmadik szempont is: amikor szülei végre megtalálják Jézust a templomban, Mária nem titkolja el szemrehányását. Egy jól működő családban fontos, hogy tagjai elmondhassák egymásnak kifogásaikat, anélkül, hogy ebből sértődés vagy parázs vita keletkezzék. A másik iránti tisztelet, még ha az a másik „gyermek” is, lehetővé teszi egymás megértését.

Ezután az epizód után Jézus visszatér szüleivel Názáretbe és „engedelmes volt nekik” — mint Lukács evangélista megjegyzi. Istennek-embereknek engedelmeskedik. Mi viszont beteges önzeteskedsünkkel megmérgezzük a légkört, ahelyett, hogy békésen keressünk az érdekek egyeztetését. A közösségbe való beilleszkedés az előfeltétele annak, hogy ne különködés, önzés, a családból való kiszakadás legyen a válasz a felmerülő problémákra, hanem a szerető megértés. Ez a családi élet alapja. Erőszakkal sose lehet a családot egységessé kovácsolni, hanem csak szeretettel. A család válságának megoldása csak a szereteten át vezethet. Ma is — mint kétezer évvel ezelőtt.

AZ UCCASEPRÓ

Hajnal. Dúdolvá ballagok
hazafelé sok apró-cseprő
dallal szívemben. Rámköszönsz
te szegény, piszkos uccaseprő.
Oly tisztességtudón köszönsz,
míg körülte porzik a reggel:
egyszerre csordultig telek
alázattal és szeretettel.
Megállok s elnézem soká
gémberedett, nagy kezedet,
zsiros, barázdás arcodat,
torzonborz, sárga bajszodat
fölte a pálinka-gőzzel.
... Őt látom most, a mennyeit
benned, ó rongyos uccaseprő,
ki sepredd a föld szennyeit,
ki világ bűnét elveszed
és jó vagy minden emberekhez...
Testvér, ha az üdvösségre jutsz,
rólam el ne feledkezz!

Dsida Jenő (1907–1938)

GYERMEKEKNEK

Az új év első napjaiban még elevenen él emlékeztetdében, hogy hogyan búcsúzott a tavalyi év. Harangok zúgása, petárdák pukkanása jelezte az ünnepélyes pillanatot, mely múlttá tett egy évnnyi örömet és bánatot. Az emberek meghatódva keztek egymással és jókívánásokat rebegettek.

Most, még az új év kapujában biztosan megfordul a te fejedben is a kérdés: vajon mit tartogat számomra az 1994-es esztendő? S a rövid és biztos válasz is bizonyára benned motoszkál: örömet és bánatot.

Lesznek napok, órák, percek amikor szinte szárnyaid nőnek az örömtől. Szépnek látod majd a világot, jónak az embereket, s boldog leszel, hogy Isten megadta ezt neked. De sajnos ez csak az egyik, a szebbik része lesz az új évednek. A másik már sötétebb, nehezebb. Ha néha elcsúsz egy-egy hírfoszlányt a tévéből, ha látod, hogy szüleid arca elkomorul, amikor családokat jövőjét latolgatják, ha belegondolsz: mennyi problémával kell megküzdened, akkor köny-

nyen meglehet, hogy elkedvetlenedsz.

Emlékszel, hogy egy-két évvel ezelőtt mi történt veled, amikor problémáid voltak? Ha séta közben elfáradtál, szüleid ölkben vittek tovább; ha elestél, karjaikba kaptak; ha bánatodban, fájdalommal sírtál, mindjárt hozzájuk bújhattál, hogy kedvesen megcirógassanak. Érted aggódó szeretetüket, segítő kezüket soha nem kellett nélkülözned. Így könnyen átvészelted a nehézségeket. S most, amikor az új év problémáira gondolsz, most sem szabad kétségbe esned. Az év kezdetén Isten is kezdet nyújt neked. A szülok biztonsága mellett az ő segítségét is felajánlja, hogy egyre önállóbbá váló utaidat ne kelljen támasz nélkül járnod az új esztendőben. Használj hát ki az alkalmat. Fogadd el a feléd nyújtott segítő jobbot. Szüleid mellé szerezz magadnak egy isteni barátot, aki tanúja lesz örömeidnek és orvos a bánatodnak. Ha vele jársz, nem marad számodra csupán üres kívánság: boldog új évet kívánok!

János atya

FIATALOKNAK

Az évközi 3. vasárnap evangéliumában olvassuk: „Miután Jánost elfogták, Jézus Galiléába ment, és hirdette az Isten evangéliumát: Betelt az idő, közel van az Isten országa. Térjete meg, és higgyetek az evangéliumban... Jöjjetek...” (Mk 1,14—20)

Ezekben a napokban, hetekben minduntalan az motoszkált az eszemben, hogy vajon mit is mondhatnék, ajánlhatnék nektek — mintegy útravalóul — az előttünk álló új esztendőben! Szinte „kapóra jött” a fenti evangéliumi gondolat, mert tartalmaz három lényeges elemet, amelyet fontosnak, s ami a lényeges: megvalósíthatónak tartok (persze nem áldozatok nélkül!)...

Minden igazságnak eljön az ideje, órája, hogy napfényre kerüljön... „Most már elég, betelt a mérték! Nézz arra, amit alkottál Istenünk, mi lett belőle?” — halljuk egyre gyakrabban világra, emberre, minden teremmenyre figyelő emberek szájából. Valóban tanú kell lennünk az ember önmagát — testét, lelkét — és környezetét pusztító hadakozásának. Betelt volna az idő?

Idő? Isten előtt ezer év annyi mint

AZ IGASZSÁG RAGYOGÁSA (2)

(Folytatás a 3. oldalról.)

legeléséből vagy az ún. „prae-moralis”, a javaknak a tulajdonképpeni „morális döntést megelőző” értékéből, illetve az előrelátható hasznok és károk mérlegeléséből levezetni. A jó szándék sem szentesíti a cselekedetet. Bár számításba kell venni mind a szubjektív szándékot, mind pedig a következményeket, a cselekedet erkölcsi jóságát mindennek előtt a választás tárgyának ésszerűsége határozza meg; vagyis az a tulajdonsága, mennyire irányítható Isten felé, mennyire valósítja meg a személy igazi célját. Ezt a „tárgyat” az értelem ragadja meg és terjeszti elő az akaratnak. Vagyis a „tárgy” ebben az összefüggésben a szabad választás közvetlen célját, nem pedig a dolgok fizikai vagy külső tulajdonságát jelenti. Következésképpen egyes cselekedetek, viselkedések önmagukban véve, „lényegük szerint rosszak”. Az ilyen cselekedet soha sem lesz jó, akkor sem, ha szubjektív jó szándékból és jó következmények miatt történik. Soha, még súlyos okok miatt sem szabad rosszat cselekedni, hogy ezáltal valami

egy nap... Az én, a mi óráink, napjaink benne vannak Isten örök „jelen idejében”. Vagy inkább ez „az idők teljessége”? Isten örök jelenlétét megtapasztalni, térben s időben egyaránt; érintve, találva érezni magam Jézus örömhíreitől, az evangélium tanításától: „Betelt az idő!” valóban.

Kedves Fiatalok!

„A Szentírás szava, lyukat éget a szívembe” — mondja egy afrikai keresztény. Ugye fursca, tőlünk, egy másik világ-rész keresztényeitől, idegen gondolat? Pedig csak azt akarja mondani: Isten üzenete nem pattan le rólam (golyó álló mellény!), hanem létem lényegébe hatol!

A mai evangéliumi üzenet, az a három lényeges elem: Térjete meg! Higgyetek az evangéliumban! Jöjjetek, kövessetek!

Ha letesszük a kételkedés és a reménytelenség mindent kizáró „mellényét” — „lyukat éget szívünkbe” — Isten örök jelenlétében tudunk élni, figyelni tudunk szeretettel, aggodalommal magunkra, másokra, környezetünkre...

Pál atya

jó valósuljon meg. Léteznek tehát tiltó erkölcsi parancsok, amelyeknek általános értéke van és amelyek alól nincs kivétel.

III. AZ ERKÖLCSI JÓ AZ EGYHÁZ ÉS A VILÁG ÉLETÉBEN

Az egyház akkor fedezi fel az igazság és a szabadság valódi jelentését, ha Jézusra szegezi szemét. Mert az igazi jó önmagunk teljes odaajándékozása Istennek és testvéreink szolgálata a szeretetben. Jézusnál fedezi fel igazán, hogy Isten törvénye az abszolút érvényű parancsokban a szeretet követelményeit fejezi ki. Az általános érvényű és változhatatlan erkölcsi normák az emberi személyt és az emberi társadalmat szolgálják. A társadalmi és politikai élet gyökere megújulása csak akkor valósulhat meg, ha a szabadság ismét összekapcsolódik az igazsággal. Mert az etikai relativizmus minden látszat ellenére, kikerülhetetlenül totalitarizmushoz vezet, amely tagadja az embert, a személyt. Az erkölcs ügye az ember és szabadságának ügye, amely nem valósulhat meg az igazság és Isten ellen. Az üdvtörténetben

Az egyház katekizmusa tükrében

A II. Vatikáni Zsinat „három gyülemölsének” nevezte II. János Pál pápa: a liturgikus megújulást, az egyházzogot és a közelmúltban megjelent Katolikus Egyház Katekizmusát. Ennek az egyetemes katekizmusnak a jelentősége mérhetetlen, mivel a célja a hívőket megerősíteni a katolikus hitben, hogy alaposabban megismerjék és elmélyítsék az Egyház tanítása által hitüket a mai életben. A katolikus ember komolyan támaszkodhat a katekizmusra, amely át fogja az élet egészét.

Akik kézbe veszik a katekizmust német (remélhetőleg nem sokára magyar) nyelven; első látásra egy „idegen és nem nekünk szóló” tudományos és szinte értelmetlen forrás-nyaggal találkoznak. A többszöri alapos olvasás azonban elvezet a hit örömeire, amely „régit és újat” egyaránt nekünk szólóan ad elő.

Ennek a katekizmusnak az a feladata, hogy táplálja és étellel töltsse el az egész egyházat. Ha ezt a forrásművet egy világot átszelő folyóként képzeljük el, akkor minden új, születendő „nemzeti katekizmus” ebből forrászik és ebbe is torkollik bele, miközben átjárja a helyi egyházak sajátos kultúráját és szépségét.

Szeretnénk minden hónapban jelentkezni ezzel a kis rovattal és kedves olvasóinkat is bevonni a közös munkába. Kérjük: kérdéseiket küldjék el a szerkesztőségbe.

Első kérdésnek vegyük azt, amely mindannyiunkat fájdalmasan foglalkoztat: Honnan a háború?

I. HONNAN A HÁBORÚ ?

Amikor az egyes emberek és népek nem tisztelik egymást, magukat jogtalanul többre becsülik, az igazságtalanság és egyenlőtlenség az élet minden területén bizalmatlanságot és gögöt szül; az ellenségeskedés, a háború veszélyezteti a békés együttélést. Az emberek életét állandó veszekedés, pereskedés, válás stb. teszi lehetetlenné, és ugyanígy a népek életét is helytelen nacionalizmusa háborúba sodorhatja.

vértanúk, akik inkább a halált, mint a bünt választották, tanúskodtak Isten törvényének sérthetetlen szentségéről és arról a föltétlen tiszteletéről, amellyel minden ember személyes méltóságának tartozunk. Ezeknek az értékeknek megerősítését látjuk a népek erkölcsi érzékében, valamint Kelet és Nyugat nagy vallásos és bölcséleti hagyományában. Jézus Krisztus megváltásának titka képesíti az embert arra, hogy jóllehet a bűn következtében szabar akarata meggyengült, ténylegesen mégis megvalósítja az igazi erkölcsi jót, igazságot. Az Atya Krisztusban nemcsak a teljes jót — a tíz parancsot magában foglaló szeretet parancsát — kínálja fel nekünk, hanem azt az „új törvényt” is, amely a bennünk lakozó Szentlélek, az ő kegyelme: ez képesít bennünket arra, hogy szeressük és megvalósítsuk a jót.

Ezért a keresztény erkölcs hirdetésére, amely annyira kapcsolódik az új evangelizálással, érvényes Szent Pál intése: „nehogy Krisztus keresztje elveszítse erejét” (1Kor 1,17). A keresztben tündöklő igazságosság és irtalom megalkuvás nélküli hirdetésében jelentős szerepük van az erkölcstannal foglalkozó teológusoknak — főpásztorokkal együtt Ez utóbbiak feladata, hogy ügyeljenek arra, hogy a prédikációkban, az evangelizálásban, a szemináriumi és teológiai oktatásban, a katolikus intézmények gyakorlatában hűségesen hirdessék és alkalmazzák a mindennapi életben Isten szavát. ■

A katekizmus az ötödik parancsolat téma-körébe helyezi el a háború és béke együttélés kérdését. Ne ölj! — azaz tiszteld az emberi személy méltóságát, életét. Az emberi élet szent, Isten teremtetten, aki célnak is önmagát adta. Senkinek sincs joga lebecsülni, megölni az embert.

Az Úr Jézus tanításában találjuk meg az emberi személy méltóságát. Kivétel nélkül mindenkire vonatkoztatja és elvárja a bosszú, a harag, a gyűlölet kivetését, a szív tisztaságát. Elvárja továbbá az ellenség szeretetét, a rossznak jóval történő viszonzását. Ezért a Krisztusban hívő nem életidegen pacifista együgyűséggel áll félre, hanem az emberi méltóság tudatában áll szemben, és Mestere példájára kérdi az őt arcul ütőtől, — miért ütsz engem? Inkább elviseli tehát a rosszat, odatartja arcát, így a támadó visszahököl, mivel itt egy nagyobb erőről van szó: az emberi méltóságról, amely a Krisztusi élet titkából forrászik.

A jó és a rossz örökös harca a bűn és a szeretet harcát jelenti. Amennyire bűnösök az emberek, annyira van a háborúnak, mint az igazságtalanság következményének lehetősége. Amennyire a jóság és a szeretet uralkodik el az emberek között, oly mértékben tisztelik és becsülik meg egymást, ismerik fel a testvért a „másikban”. Így a rossz, a háború elveszíti táptalaját.

Ez egészen a konkrét és a valóságos élet velejárója. Amikor az emberek csak magukra gondolnak, önzésükben már csak saját érdeküket látják: állandó az összeütközés. Ezzel az életüket sujtó és megbénító valósággal szemben csak az Evangélium tanításának van hiteles üzenete. Ennek megélése, gyakorlata, életé váltása a mi feladatunk. Nemcsak a gyarak szennyeznek a környezetet, hanem az egyes emberek is a maguk módján.

Komolyan veszi az életet az a katolikus ember, aki soha sem gyónja meg bűneit? Aki nem szabadul meg saját rosszaságától?

Örökös szolgásgunk a bűn és annak velejárója a háborús, „kodás”, ezért imádkozik így az egyház: „a háborútól és minden veszedelemtől ments meg Uram engem!”

Honnan a háború? Honnan a háborús-kodás köztetek? — kérdezi Szent Jakab apostol levelében. Az anyagi javakra, élvezetekre és hatalomra irányuló bűnös kívánságban!

Jézus viszont boldognak hirdeti a békeszerzőket, azokat akik Isten fiai, testvérei és barátai. Szabó József

ISKOLASZENTELÉS GYÖRBE

November 13-án tartották az Apó Vilmos vértanú-püspökről elnevezett katolikus iskola felszentelő ünnepségét. Ennek keretében Paskai bíboros-érsek mutatta be a szentmisét a kismartoni és győri püspökökkel együtt több ezer hívő jelenlétében.

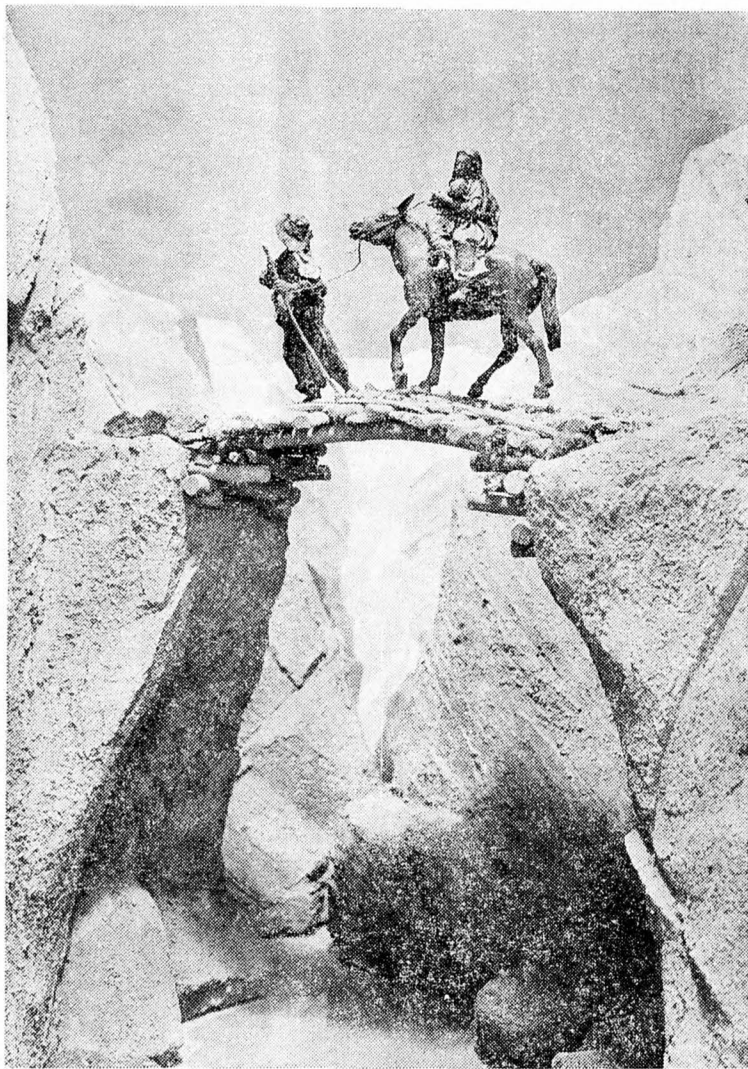
Az iskola, amely alig másfél (!) év alatt készült el a lakosság közreműködésével az önkormányzattól rendelkezésre bocsátott közterületen, a felszentelés alkalmából prelátnak kinevezett Benkovich Ferenc plébános fáradhatatlan munkás szervezése eredményeként, 680 gyermek katolikus nevelését biztosítja, hogy az ország a szívekben is megújuljon, mint azt beszédekben a város, az állam és a társadalom képviselői kiemelték.

Benkovich Ferenc, mostantól prelátnak, köszönetét fejezte ki a Valentiny Géza prelátnak által közvetített külföldi segítségért, amely a lakosság munkájával és a Munkaerőügyi Államtitkárság közreműködésével együtt lehetővé tette ezen messzszakított intézmény létrejöttét. Sz. T.

München világhírű Betlehem-gyűjteménye

Krisztus születésének bibliai történetét ábitatos hívek hagyománya szerint az eseménysorozat megjelenítésével, azaz betlehemek felállításával is szeretjük megünnepelni. Ez a szokás mintegy 400 éve tekint vissza. A Bajor Nemzeti Múzeum világhíres „betlehem” gyűjteményének nemrég jelent meg az első tudományos igényű katalógusa, amelynek szerzője, Nina Gockerell, a szakrális néprajz elismert tudósa, bevezetőjében érdekes kultúrtörténeti képet ad a bet-

került és 1577—1584-ig bátyjával folytatott levelezéséből kitűnik, mennyire szíven viselte, hogy új környezetében is a megszokott módon ünnepelhesse a karácsonyt és betlehemet állíthasson. Régi hazájában, bátyja segítségével megrendeli az újabb és újabb faragott alakokat, ehhez még egy fadarabot is küld, hogy a méretet el ne vétsék. De kéri, hogy a kifaragott figurákat ne öltöztessék fel, mert az úgy túl sokba kerülne... De ha édesanyja varrókosarában

MENEKÜLÉS EGYIPTOMBÁ

Szicíliai betlehem-részlet, 18. sz. eleje. Faragott, festett figurák, a táj kasírozott.

lehem-állítás szokásának kialakulásáról.

Jézus születésének ábrázolására az első kísérletek a 4. századba nyúlnak vissza. Ezeken, akár falfestmények, akár domborművek, eleinte csak a Kisdedet látjuk anyjával Máriával, de szinte elmaradhatatlan a szamár és az ökör alakja. Ezzel szinte egyidejűleg tűnik fel a háromkirályok imádásának jelene, amit már római szarkofágokon is láthatunk (Ravenna).

A középkori hit és jámborság az ünnep történetének újra megélését kereste a bibliai esemény megelevenítésében. Az önálló, egyedileg mozgatható szobrok, figurák erre igen alkalmasak voltak. Így Firenzében fennmaradt egy-két ilyen jellegzetes alak Arnolfo di Cambio kezéből, 1300 körül. Az eredeti felállítást ugyan ma már nem lehet rekonstruálni, de a márványszobrok minden bizonyossággal a karácsonyi szent éjszaka megjelenítését a „sacra rappresentazione” szolgálták. Az ilyen szoborcsoportoknak a templomok külön kápolnáit adták otthont és ezeket „nativitas”-nak vagy „praesepe”-nek nevezték.

A 16. század végén terjedt el a délnémet kultúra területén a Jézus születését megelevenítő „betlehem” állítás szokása. Először csak a templomokban, majd az uralkodók és a főrendek udvarában állítanak betlehemet. Érdekes adatokat őrzött meg számunkra a bajor uralkodóház levéltára. V. Albert herceg leánya, Mária, házassága révén Grácba

szövetmaradékok vannak, nagyon örülne ha elküldené, így ő maga megvarrhatná a betlehemi alakok díszes ruháit.

A betlehem-állítás szokása évszázadokig nem lépte át a templomok, kolostorok vagy főrangú udvarok küszöbét. Általános elterjedését tulajdonképpen a felvilágosodás egyházellenes erőszakos tiltásának köszönhette, amely egy időre kiűzte a templomokból a jámborságnak és gyermeki ábitatnak ezeket az egyszerű jelképeit. Az archívumok őriznek még egy-két alázatos kérvényt, amelyet a múlt század elején plébánosok írtak, szorongó szívvel instanciázva a hatóságokhoz híveik érdekében: kérve-kérték, hogy engedjék meg újra a templomokban betlehemek felállítását. A válasz hosszú évekig elutasító volt. Így találtak a hívő lelkek kiutat, és az otthonokban felállított bibliai jelenetek pótolták a templomokban eltiltottakat. Így virágzott fel a népművészetnek ez az ága, különösen Tirolban és Bajorországban, ahol a faragásnak nagy hagyománya volt, így népesültek be a bibliai képek fából faragott, díszesen felöltöztetett alakokkal. Az egyéni képzeletnek többé nem szabtak korlátokat, a jelenetek egyre gazdagodtak témában és szereplőkkel, beleépítve az aktuális közösségi élet mozzanatait is. Így lettek ezek a betlehemek valóságos kultúrtörténeti dokumentumok.

A müncheni betlehem-gyűjtemény egyben emléket állít az adományozónak és

Ősök jussán

A POLGÁRHÁBORÚ EGY PÁRIZSI FOTÓ-KIÁLLÍTÁSON

Csak állunk és nézünk. Nem hiszünk a szemünknek. Ahol azelőtt kereszt vagy buzogány jelezte a torony tetején: Isten háza hívja a híveket imára, zsoldárra, áhítatra, most csonka bástya, beomlott tető, leszakadt szőszék, romos templombelső mered ránk. A délszláv polgárháború baranyai-szlavóniai szakaszán hagyta hátra e szörnyű rombolást, amelyet egy újdéki újságíró-riporter: *Dormán László* örökített meg, s mutatott be november 26—28 között a párizsi *Magyar Katolikus Misszióban*.

Magyarországi tárlatait követően a fotóművész külföldön először Párizsban rendezte meg *Ősök jussán* című kiállítását, bizonyosságot tenni az „etnikai tisztogatás” mibenlétéről. Közismert, hogy a jugoszláviai polgárháborúban előszeretettel kapnak (gép)puska-ágyúvégre olyan célpontokat is, amelyeket az eddigi háborúk során lehetőleg kíméltek a küzdő felek: a templomokat. Az immár szerb *Krajina*-ként viszonylag békében élő *Drávaszöveg* (a Duna-Dráva-magyar határ által bezárt háromszög), valamint *Eszék* vidékét 1991-ben *Vukovár* eleste után érték el a szerb szabadcsapatok. Évszázadok óta éltek itt magyarok, horvátok, szerbek, németek, akik katolikus, református, pravoszláv, evangélikus vagy zsidó vallást követtek. A zsidóság és a német népelem a második világháborúban szinte teljesen eltűnt. A magyarok többségükben reformátusok, a horvátok kizárólag katolikusok, a szerbek pravoszlávok ma is. Minden adva volt az ökumenikus együttműködéshez, minthogy az itt élő három nép békésen megfért egymással az utóbbi évtizedekben is.

A nyiladozó egységtörékvéseket váltotta fel a háború (ellen-) „ökuménije”: a kisebbségnek a győztesek általi kíméletlen üldözése, elfojtása. A *laskói* templomban valaha másfél évtizedig prédikált *Sztárai Mihály*, ma a templom a gyönyörű *Angster*-orgonával együtt már csak fényképen létezik. A három szlavóniai színmagyar falu egyikében: *Kórógyon* a milícia elsőként a templomtornyra nyitott tüzet, s hamarosan le is rombolta. Vandál pusztításuk áldozata lett a *darázi* katolikus nagytemplom; csak a kistemplomot óvta meg a Mindenható.

Nem meglepő, hogy embereknek sem kegyelmeztek. A szlavóniai *Szentlászló* faluban élő magyarokat, akik nem voltak hajlandók a menekülés útját választani, egy falubeli szerb gyilkolta meg, majd a református templom elé vonszolta és kiterítette a holttesteket.

A kisebbségek tiszteletének megszüntét olyan jelekből is látni, mint az új helységnevtáblák. Egy 1983-as felvételen két latinbetűs név van egymás alatt: *Draž* — *Darázs*. Akkortájt horvátok és magyarok vegyesen lakták a falut. Ma csak cirill betű adja tudunkra a horvát elnevezéstől hangalakjában nem különböző „*drázs*” főnevet. Szarvason immár romokban áll a templom, van viszont a falunak új névtáblája — természetesen cirill betűkkel: *Srpsko Jelenovo*. „*Szerbszarvas*”, ha lefordítjuk. Más nem is lehet, hisz jaj a legyőzöttnek!

gyűjtőnek, *Max Schmederernek* (1854–1917) is. Egy életen át nem lankadó odaadással gyűjtötte össze ezt a gazdag anyagot, amely ma a Bajor Nemzeti Múzeum büszkesége.

ANDRÁS MÁRIA

Felhangzik-e valaha újra Isten ígéje, az ima, a zsoldár, az orgona ezen a tájon? Itt most hallgatnak a fegyverek, de hát tudjuk: Nem csak kenyérrel él az ember. Optimizmusunkat semmiképp sem táplálja az a tény, hogy a kiállított képeken egyetlen papi személy sem látható, se plébános, se tiszteletes, se pápa. Egyik oldalon sem. Szerencsére áldozatként sem. Vártunk volna azonban tőlük tanúságtételt, állásfoglalást, erkölcsi ítéletet. Mert ki-mi lobbantja fel a lángot, ha már a fáklya sem világít?

Egyházi személyek helyett láthattunk egy bátor civilt: *Tatai József* csúzai faluelnököt. Két éve ötkilós kézcsonnaggal várta, mikor űzik el családostul otthonából. Ilyen alkalmakkor az erőszakos foglalkozó előzőleg kézigránatot hajtottak — mintegy figyelmeztetésül — a másnap birtokba veendő parasztporta udvarára. *Tatai József* azonban maradt: az *Ősök Jussán*. Amire a *Sepse*-i templom udvarán 1940-ben emelt, a háború után eltávolított, majd a hetvenes években újra felállított emlékmű idézte emlékeztet: „*Hazádnak rendületlenül légy híve, ó magyar!*”

KISS GYÖRGY (PÁRIZS)

Új Manréza Dobogókőn

Levél az Életünkhöz.

Az első Budán volt a Labanc úton, egybekapcsolva a jezsuita noviciátussal. Sok ezer magyar férfi gondol vissza meghatott szívvel a Manréza-lelkigyakorlatos házra és sok-sok fiatal jezsuita a Manréza-noviciátusra.

Aztán jött az államosítás, annak minden fájdalmas következményével. A budai Manrézáról a rendnek a nagy változás után le kellett mondania, és ezt megnyugodott lélekkel tette abban ameggyőződésben, hogy ezzel is népünknek tesz szolgálatot.

Kárpótlásul kapta a Rend azt az épületcsoportot, amely az új Manréza lett. Ez négy épületből áll a Dobogókőn. A négy épület igen szép területen, 700 m. magasságban nem is olyan régen pártüdült volt. Egy szép épület a Kádárvilla nevet viseli: ebben írom jelenlegi soraimat — minthogy a Kádár-lakosztály lett otthonom 5—6 héten keresztül.*

1948 és 1993 között egy hatalmas kör zárult be számomra. Előljárom jelenlegi terveit szerint a jövőben Koppenhága és Dobogókő között fogok „pendlizni”, ki tudja meddig...

45 évi távollét után innét köszöntöm az Életünk olvasóit, barátaimat és munkatársaimat annyi éven keresztül ott fent a Sarkkör közelében...

Békés-boldog karácsonyi ünnepeket és Isten-áldotta Újévet kívánok Mindnyájuknak, a szokásos „takk for det gamle” köszöntéssel — szemünket előre szegezve az ismeretlen jövő felé, amely azonban reményteljes jövő, mert a mindent irányító Isten kezében van, akinél minden kör egyszer bezárul.

Igaz barátsággal

P. HORVÁTH KÁLMÁN SJ

Az Új-Manréza épületcsoportot Acerbi pápai nuncius áldotta meg november 17-én igen szép számú közönség jelenlétében. Az épület pontos címe: Manréza, Fény utca 1. H-2099 Dobogókő.

* A neve most: „Dobogókő Lelkiségi és Kulturális Központ.”

Mindszenty bíboros szülőfalujában

*Kedves figyelmeztetés az utazónak az út mentén a tábla: „Üdvözöljük Mindszenty József bíboros szülőfalujában”. A falu, Csehimindszent, amely annyit szenvedett, amely annyi megaláztatás részese volt, a falu, amely után születte annyira vágyakozott nehéz börtön-álmaiban és száműzetésének keserű éjszakáin, a falu, ahol az édesanyja sírja domborul, amelyet soha nem látthatott meg, a falu csendes, mindennapi, megszokott életét éli. Az utóbbi időben viszont egyre kevésbé jelent feltűnést a nézelődő idegen, a messziről jött autó vagy társasbusz. Csehimindszent zarándokhellyé vált a bíboros tisztelői számára.**

A plébánián Takács Antal Lajos fogad bennünket. 1958 óta működik lelkipásztorként a faluban. Valóban, történelmi idők tanúja. A nehéz évekről nem sok mondanivalója van. Azokban az időkben az emberek egymásközt sem nagyon mertek beszélni. Amíg a bíboros édesanyja, Borbála asszony élt, naponta jött a templomba. Határozott, kimért lépéseiről fel lehetett ismerni, hogy ő érkezik. A bibliai erős asszony testesült meg benne. Nem érte már meg fia aranymiséjét 1965-ben, amire VI. Pál pápa finommivű kelyhet küldött az amerikai követségre. Elő kerül az értékes kehely, amit a bíboros szülőfaluja templomának ajándékozott.

És ma? Mi a falusiak véleménye Mindszentyről? Szentnek tartják-e? A plébános a bibliai példára hivatkozik. Jézus sem volt próféta a saját hazájában. Történelmi távlatra van szükség, hogy igazi nagyságát mindnyájan felismerjék. Persze, a falu büszke rá, és örülnek, hogy ilyen híres születtük van, de hogy szentnek is lássák, attól még távol vannak. Átsétálunk a templomba, amely előtt Mindszenty 100. születésnapjára felavatott mellszobra áll. Az ősi, Mindenszentek tiszteletére szentelt templomba nagy meghatódottsággal lépünk be. Itt van a kicsiny keresztelőkút, amelyben a kis Józsefet birtokába vette az isteni kegyelem, hogy egész életén át el ne hagyja őt. Ezt is emléktábla jelzi már. Itt az oltár a Dorfmeister kép alatt, melynél gyermekként ministrált, s ahol első szentmiséjét bemutatva. A szentély falának freskójáról, amely a '70-es években készült, korunk hőselkéje asszonya, Teréz anya mellől, Borbála néni fejkendős, rózsafüzért szorongató alakja néz ránk. A mennyezeten az imádkozó Mindszenty.

A plébános atya a szülőházhoz is elkísér minket. Mögötte bátorkodunk be a nagy udvarra, ahol már a mosolygós családtag invitál bennünket a lakásba. Ma is a család lakik itt, de egy szoba kis múzeumnak van berendezve. Ebben született József, ez volt az édesanyja szobája, a falon családi képek, relikviák. A viharos történelem ennek a családnak életében mély nyomokat hagyott, megsárgult dokumentumait a fényképeken itt szemlélhetjük. Szívélyes búcsút véve a háziaktól és a plébános úrtól, már csak egyetlen utunk maradt. Borbála néni utolsó útján mi is elindultunk a temető felé. A temetői kereszt mögött, két hatalmas ősi tölgy árnyékában megtaláljuk végre Pehm János és Kovács Borbála sírját. Egyszerű, az idők nyomát viselő kölap jelzi azoknak a boldogult szülőknek neveit, akik egy vértanú szentet adtak az egyháznak. A virágok sem hivalkodók a síron, itt többre becsülik az imádságot. Mi is ezt mondtuk. Az „Emlékirataim”-ban végtelenül szomorúan hangzanak a hűséges fiú kegyeleti sorai: „Nemcsak szegény vagyok, de örök tartozásomat is érzem azzal a sírral szemben, amelynél nem voltam és amelyet talán soha nem is láthatok.” (469. old.)

Zarándokutunk véget ért. Hárman együtt misézünk paptársunk kicsiny filiá-

jának. Döbörhegynek új templomában. Alig pár száz lélek összefogásából épült ez a nagyszerű Isten háza Nagyboldogasszony tiszteletére. A plébános, Rimfel Ferenc és a hívek most korunk magyar szentjeit is fel akarják festetni a falra: Batthyány Strattman Lászlót, Apor Vilmost és Mindszenty Józsefet. Társam a prédikációban megdicséri a híveket. Mindszenty bíboros példájával biztatja őket: az állhatatosság és kitartás, erős-

A faluba érkezőket ez a tábla köszönti: „Üdvözöljük Mindszenty bíboros szülőfalujában”.

lelkűséggel párosítva az istentelen kommunizmus ércfalát is kikezdte és lerombolta. Isten az ilyen lelkekből akarja építeni a jövőt, az új templomot, amely csakis a Mindszenty bíboroséhoz hasonló szilárd hiten és vértanúi bátorságon nyugodhat. Ha nem térünk le az Isten útjáról, közbenjárása által célba is érünk. Hazánk földje újra a püspöki címerében szereplő „Pannonia Sacra” lesz.

Hórvölgyi László

Hírek - események

Párizsban december 16-án a Magyar Katolikus Misszióban gyászmise keretében emlékeztek meg Antall József miniszterelnök haláláról, dr. Szával János a Magyar Köztársaság nagykövete és a magyar külképviselet részvételével.

*
„Keresztény Élet” címmel új katolikus hetilap indult a Szent Maximilián Lap- és Könyvkiadó gondozásában. A Miskolcon és Budapestben működő szerkesztőség hármastól tűzött maga elé — mondotta Gróf Lajos főszerkesztő a sajtótájékoztatón: hírlapnak tekinti magát, amennyiben hiteles tájékoztatást kívánnak nyújtani a magyar és világegyház életéről; néplapnak, mivel az értelmiség mellett mindenkit meg akar szólítani; közéleti lapnak, ami tekintettel a közlegő választásokra, különös hangsúlyt kap. Az új lap beköszöntőjét Seregély István egeri érsek írta. A Keresztény Életet főleg templomi terjesztésével kívánják az olvasókhöz eljuttatni.

*
II. János Pál pápa a „Kultúra Pápai Tanácsa” tagjai közé Seregély István egeri érseket, a Magyar Katolikus Püspöki kar elnökét kinevezte.

*
A „Le Monde” című francia napilap beszámol egy közvéleménykutatás ered-

„Szegénység — gazdagság — gazdálkodás”

A címben adott, világszerte időszerű kérdéskörrel foglalkozik húsvét hetében, 1994. április 4-e és 10-e között, Siófokon, a Aranypart Hotelben és Tihanyban, az apátságban a 36. Magyar Pax Romana Kongresszus, amelyet a Budapesti székelő Magyar Pax Romana Fórum rendez a müncheni Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom — Pax Romana támogatásával. A programbizottság Endreffy Zoltán budapesti filozófus vezetésével arra törekedett a tanulmányi hét megtervezésénél, hogy a II. Vatikáni Zsinat szellemében, hívő és nem hívő, konzervatív és progresszív, az anyaországban és külföldön élő különféle munkakörökben dolgozó szakemberek vizsgálják meg és vitassák meg a központi témát. 1994 húsvét hetében a Pax Romana „Róma békéje” jegyében kíván nyílt fórumot teremteni a párbeszédre, az egyre élesedő választási harc közepette a magyarság hivatott vezetőinek pártokföldötti együttműködésének az előmozdítására.

A tanulmányi hét húsvéthétfőn este az Eucharisztia ünneplésével és a Szentlélek segítségülhívásával kezdődik, amelyen Dankó László kalocsai érsek szolgál és hirdet igét. Reggelente Eucharisztia és elmélkedés nyitja meg a napot. A meditációkhoz Galambos Gyula, a MP-RF elnöke, a Bazelban és Budapesten élő építészmérnök adja a gondolatokat a szegénység méltóságáról.

Április 5-én kedden Kindler József közgazdász egyetemi tanár (BKE, Budapest) vezeti be a tanulmányi hetet „Gazdasági elméletek és gazdasági realitás” című előadásával, amelyet — mint a továbbiakban is — vitákban dolgoznak fel a résztvevők. Délután Ferge Zsuzsa szociológiai professzor (ELTE, Budapest): „Szegénység, szegényedés és létbizonytalanság” című és Rezsőházy Rudolf szociológiai tanár (Katolikus Egyetem, Louvain): „Mit jelent Nyugaton szegénynek lenni?” címen ad elő.

Április 6-án szerdán délelőtt Frank Miklós, a Magyar Katolikus Püspöki

Kar Karitás - megbízottja (Budapest - München) „Szegény gazdagok — gazdag szegények” — Szegénység a keresztény életszemléletben: érték vagy kihívás” címmel taglalja témáját. Délután kerekasztal-beszélgetés a szegényekkel való szolidaritás kérdéseiről, vezeti Csáky Roger szociális munkás (Híd Családsegítő Központ, Budapest). Részt vesz: Jelenits István SP, hittudományi főiskolai tanár (Budapest); Lankó József cigány-lelkipásztor (pécsi egyházmegye); Lévai Katalin szociálpolitikus (Esély c. folyóirat, Budapest); Simonyi Gyula informatikus (Bokor Katolikus Bázisközösség, Székesfehérvár); Solt Ottilia szociológus, országgyűlési képviselő (SZETA, Budapest) és Takács Nándor, a Magyar Karitás püspök - elnöke (Székesfehérvár).

Április 7., csütörtök színes nap lesz. Délelőtt Pulay Gyula közgazdász, államtitkár (Munkaügyi Minisztérium, Budapest): „Az állam szerepe a szegénység megelőzésében és csökkentésében” és Szalai Júlia szociológus (MTA Szociológiai Intézet, Budapest): „A [175] régi [174] és a [175] új [174] szegénység szociológiai szemzőgöböl” címmel tart előadást. Délután a kongresszusi résztvevők ellátogatnak Tihanyba, s Pászthory Valter bencés házfőnök vezetésével megtekinik a felújítás alatt álló apátságot, melynek kerengőjében Szennay András OSB, ny. pannonhalmi főapáttal vecsernyét mondanak. Újra Siófokon az Aranypart Hotelben Kányádi Sándor kolozsvári költő előadói estje következik Kobzos Kiss Tamás budapesti lantművész közreműködésével.

Április 8., péntek délelőtt Rabár Ferenc közgazdaságtan-tanár (BME, Budapest) „Gazdasági etika”, délután Órsy László SJ egyházjogász professzor (Amerikai Katolikus Egyetem, Washington): „Az egyház küldetése és a társadalom építése” címmel ad elő. Majd Kornis Mihály, budapesti József Attila-díjas író előadójegyzékére kerül sor.

Április 9-én, szombat délelőtti kerekasztal-beszélgetés témája: „A gazdasági fellendülés lehetőségei Magyarországon”. Vezeti Farkas Beáta közgazdász egyetemi adjunktus (JATE, Szeged). Felkért hozzászólók: Botos Katalin közgazdász, az Állami Bankfelügyelet elnöke (Budapest); Inotai András közgazdász (MTA Világgazd. Kut. Int., Budapest); Obláth Gábor közgazdász (Kopint-Datorg, Budapest); Petschnig Mária Zita közgazdász (Pénzügykutató Rt., Budapest); Tardos Márton közgazdász, országgyűlési képviselő (Pénzügykutató Rt., Budapest); Urbán László közgazdász, egyetemi adjunktus (ELTE, JTK Politikatudományi Tanszék, Budapest). Délután következik a tanulmányi hét kiértékelése és a zárónyilatkozat megfogalmazása. Este a hálaadó ünnepélyes szentmisét és prédikációt Szendi József veszprémi érsek mondja. Végül vidám együttléttel fejeződik be a tanulmányi hét.

Az anyaországból és az utódállamokból máris lehet érdeklődni és jelentkezni a következő címen: Magyar Pax Romana Fórum, Gyulai Pál utca 6, 1085 Budapest, Tel/Fax/Úr.: 36-1-1381 102. A nyugati szórványban élők Németh Jánostól kaphatnak tájékoztatást a következő címen: Gutenbergstr. 11a, D-76870 Kandel. Tel.: 49-7275-47 46 (8 és 21 óra között). A rendezők a jelentkezési sorrendben biztosítanak helyet az érdeklődőknek. (B. J.)

* Cikkünket — a képpel együtt — a Miskolcon megjelenő „Új Misszió” című folyóirat 1993 nov.-i számából vettük át.

Hírek - események

JUBILEUM LEÁNYFALUN

Fennállásának 10. évfordulóját ünnepli a magyar jezsuiták vezetése alatt álló Leányfalusi Szent Gellért Lelekigyakorlatos Ház, mivel 10 éve ad otthont lelekigyakorlatoknak és teológiai továbbképzésnek. A ház építésére még Lékai László bíboros — csaknem háromévi alkudozás, kilincselés után kapott engedélyt az Allami Egyházügyi Hivataltól és 1981 tavaszán a Köhler-család által felajánlott telken az építkezés végre megindulhatott. Az akkor csupán 30 személy befogadására alkalmas otthon 1983-ba nyitotta meg kapuit, mint az ország egyetlen ilyen rendeltetésű intézménye.

A jubileumi ünnepségen jelen volt többek közt Angelo Acerbi nuncius, Seregély István érsek, és a püspöki kar több tagja. Az üdvözlések után előbb Koronczai László, az otthonnak 9 éven át volt igazgatója ismertette a Ház történetét, eddigi teljesítményeit és a biztató kilátásokat. Utána Valentiny Géza prelátus érdekes beszámolója következett. Megtudtuk ebből, hogy az építkezés költségeinek nagyrészt a kölni érsekség és a német püspöki kar, illetve az Europäischer Hilfsfonds fedezte. Felidézte azokat az időköt, amikor Lékai László bíborosnak minden kis lépésért meg kellett harcolnia, erőfeszítéseit azonban igen sok méltatlan támadás érte. Akkoriban pedig ez nem mehetett másként, mint hogy a magyar egyház fejének kellett mennie a hatalom birtokosaihoz újabb és újabb engedélykért.

A két előadást követő hálaadó szentmisét ugyancsak Valentiny Géza mutatta be. Énekelt a budapesti Szent István Bazilika kórusa Fehér László vezényletével. A homíliát Nemesszeghy Ervin jezsuita provinciális mondta.

A mise végén Seregély István érsek, a magyar püspöki kar elnöke köszöntötte a ház vezetőit és a vendégeket. „Minden keresztény az életszentségre kapott meghívást: legyen ez a ház is az életszentségre való törekvés hatékony eszköze a magyar katolikusok számára” — mondta. MK

JÓTÉKONYSÁGI EST AZ ÖREGÉKÉRT

A Genfi Magyar Nőklub november 12-én jótékonyági estet rendezett a Magyarországon nyugdíj nélkül álló időskorúak támogatására. „A magyar társadalom ezernyi bajjal küszködik — mondotta Lontai Endréné, a Nőklub elnöke — lehetetlenség minden gondot egyszerre leküzdeni, de van valami, ami minden nehéz időben segíti, a szolidaritás az elesettek, a magukon segíteni nem tudók iránt. Akiket jó sorsuk anyagi javakkal áldott meg, ne feledkezzenek meg arról, hogy adakozni kétszeres öröm! Karácsony közeledik, a szeretet parancsát hirdető Gyermek születése napját ünnepeljük hamarosan, segítségünk erőnköz képest az idős embereken! „Segítenünk kell, mert ezt kívánja tőlünk az emberi szolidaritás”.

A jótékonyági esten a magyar honismereti oktatásban résztvevő gyerekek ragyogó műsorral lepték meg a közönséget: József Attila, Ady Endre, Csoóri Sándor, Áprily Lajos, Petőfi, Kosztolányi, Sík Sándor.

Megrendelésre haladéktalanul küldjük

Békés Gellért

KRISZTUSBAN MINDNYÁJAN EGY

Keresztények egysége — utópia ?

Az ökumenikus mozgalom története és feladatai, a keresztény egység időszerű kérdései.

Ára postaköltséggel és csomagolással együtt 10.— DM.

Pannonhalmi Könyvszolgálat

Főmonostor, Vár 1. H-9090 Pannonhalma.

dor, Móra Ferenc, valamint Hendi Ilma genfi magyar költőnő műveit tolmácsolják. Az ének- és hegedűszámokkal tarkított műsor nagy sikert aratott a közönség előtt, a megjelentek nemes szívvel adakoztak nehez sorsban élő idős honfitársaink javára.

Ezúttal kérjük mindazokat, akik készek támogatni a nyugdíj nélkül élő idős embereket, küldjék adományait az alábbi csekk számlára: Genfi Magyar Egyesület, Suisse 1211 Genève, Gd-Casino, 332201-71 4267, „Magyar öregekért” jeligére.

Czellár Judit (Genf)

GRATULÁLUNK!

Dr. D u x E r n ő kölni hívünk, a Max Plank Tudomány Kutató Intézet munkatársát, a New York-i Tudományos Kutató Intézet rendes tagjává választották. A Mindenható tartsa meg Öt erőben és egészségben, hogy eredményes munkásságából minél több ember gyógyulhasson meg és szerezhesse vissza egészségét.

KELTA MÚZEUM

Hochdorfban, közel Stuttgarthoz kelta múzeumot rendezett be Württemberg tartomány, 2 esztendeje. Külön érdekessége a hercegi sír (Fürstengrab), a többi kelta kincs mellett. Magyar vendégek számára a Szatmár környékéről származó dr. Bader Tibor, a múzeum igazgatója tart magyar nyelvű tárlatvezetést csoportos jelentkezés esetén. Bader Tibor a szatmári múzeumnak volt évekig igazgatója. Szeretettel várja az érdeklődőket.

Cím: KELTENMUSEUM Hochdorf/Enz, D-71735 Eberdingen, Stuttgarter Str. 34. ☎ (070 42) 799 0. Fax: (070 42) 79 94 66.

*

Moszkvában megnyílt Oroszország európai részének első katolikus papnevelő intézete. A Szentatya ebből az alkalomból láviratilag köszöntötte Kondrusievics érseket, Oroszország európai részének apostoli kormányzóját. A papnevelőben jelenleg 11 növendék tanul különféle nemzetiségű tanárok irányítása alatt.

*

A Focolare mozgalom Londonban ökumenikus találkozót rendezett, amelyen 9 anglikán püspök mellett metodisták, baptisták, prezbiteriánusok és más keresztény egyházak képviselői vettek részt. A mintegy 1500 résztvevő közösen kereste, hogyan lehet a sokféleségben az egységet megvalósítani.

A MÉCSÉS SZERETETSZOLGÁLAT FELHÍVÁSA

A Mécsés Szeretetszolgálat (Magyar Börtönpsztorációs Társaság) 1991-ben alakult, mint országos nonprofit karitatív szervezet, Szeged-Tápé, Heller köz 6. központtal. Tel./Fax: 0036 - 62 - 325 139.

Szeretetszolgálatunk a börtönökben élő, onnan szabaduló emberek evangelizációját végzi börtönlelképásztoraikkal és lelkigondozóink segítségével, illetve társadalmi viszályoskedésüket szolgálja. Szolgálatunk havonta több mint ötszáz olyan börtönben élő embernek küld csomagot és levelez velük, akiknek senkijük sincs. Sokan életükben először tőlünk kaptak levelet — és bizonyosságot az önzetlen szeretetről!

A Mécsés című börtönmisziós lapunk 10 ezer példányban havonta jelenik meg a rabok, örzöik és tagjaink, támogatóink számára ingyen, ebből kétezer példány az erdélyi börtönökbe jut el.

Az egyházi támogatásunk minimális, az állami támogatás bizonytalan és nagyon kevés. Egy havi kiadásunk 500 ezer Forintot (8000 DM-et) igényel. Jelenlegi tartalékunk egy havi működésre elegendő...

Tisztelettel és nagy reménységgel kérjük a nyugaton élő vallásos magyarságot és a segítségnyújtókat: **S E G Í T S E N E K !**

Devizaszámunk: MNB 289-98-156. BO 53870 OTP Bank Szeged. A Magyar Börtönpsztorációs Társaság részére.

Minden segítőnk, adományozónk részére a MÉCSÉS c. havilapunkat eljuttatjuk és minden vasárnap este Isten gazdag áldását kérjük számukra.

Gyulay Endre megyéspüspök

Dr. Majzik Máttyás

a szolgálat megbízott vezetője

ERŐSÍTENI A JÓT,

NEM A ROSSZAT OSTOROZNI!

Az emberek ma semmiképp sem erkölcstlenebbek, mint korábban, még akkor sem, ha első pillantásra úgy tűnik. Ezt az álláspontot képviselte Paul Zulehner bécsi pasztorálteológus professzor az „Orientierung” című tévémagazinban. A hibás erkölcsi magatartás oka nem az „erkölcstelenség”, hanem sokkal inkább a „képesség hiánya”, hogy az ember saját magas erkölcsi igényeit a hétköznapi életben is meg tudja valósítani.

Valójában az embereknek Európában nagyon magas erkölcsi elveik vannak, és pontosan tudják, „mi az, ami életükben jó lenne”. Sokan viszont ezeket az alapelveket nem tudják a gyakorlatba átültetni, mert hiányzik hozzá a személyes „felszerelésük”.

Zulehner professzor azt is elismerte, hogy ma az erkölcsös élet nagyobb kihívást jelent, mint korábban. Ma sokkal nagyobb a szabadság. Ezért az embereknek gyakran a kultúra által is magukra hagyatva, egyénileg kell meghozniuk erkölcsi döntéseiket. Korábban egyszerűbb volt a dolguk: a kulturális környezet az erkölcsöt messzemenőig eljűk „tálalta”.

Ezzel szemben ma már „komoly erkölcsi teljesítmény” az erkölcsi feltételeknek akár csak részben is megfelelni. Sajnos az egyház nem tanulta meg, hogy ezeket a teljesítményeket elismerje, hanem ehelyett állandóan erkölcsi intelmekkel lép fel. A helyzet tehát csak élesedik. „Egy moralizáló egyház csak azt éri el, hogy az emberek még rosszabb lelkiismerettel hagyják el a templomot, ahelyett, hogy megváltoznának” — mondotta szó szerint a teológus. Az egyház feladata az, hogy az embereket „személyesen annyira megerősítse, hogy a jót képesek megvalósítani”. KAP / MK

MIT JELENTETT SZÁMOMRA LELKIGYAKORLATUNK?

Még örzök egy emlékképet, egy szentképet az első lelekigyakorlatomról, amelyen 53 évvel ezelőtt vettem részt. Visszaemlékezve nagy lelki élményemre, boldogan jelentkezem a Pax Romana és a KMÉM szervezésében, november 5—7-ig Münchenben tartott lelekigyakorlatra, amit újjáépült és megújult, az otthon melegét árasztó misziókon rendeztek. Az ő meghívásukra jött el hozzánk Nemeshegyi Péter budapesti jezsuita atya, aki 5 évet Rómában, 38 évet pedig a számára oly kedves Japánban töltött, tanúságot téve, hogyan lehet Jézus tanítványának lenni a mai világban. Ez volt témája elmélkedéseinknek is.

Elsőpénteki szentmisével, szentségimáddással, imakörünk közreműködésével kezdődött háromnapos lelki megújulásunk. A szentmise alatt megható könyörgések, kérések szálltak az egék Urához, aki eltöltötte szívünket a hit, a remény és a szeretet csodálatos érzésével. Közös vacsora és a személyi bemutatkozás után, a testvéri együvértartozás sugárzott az arcokon. Egy nagyon szép elmélkedéssel fejeztük be az első napot.

Szombaton, 10.00 órakor mindenki pontos jelenlétével, a kápolna áhítatos csendjében imádkozva vártuk a Páttert. Az egyórás elmélkedés alatt a tanítványok figyelmével hallgattuk lélekemelő mondanivalóját, gyönyörű példákkal, néhol kedves humorral tűzdelt beszédét. A fásasztónak ígérkező nap, csodálatos négy elmélkedéssel, szentmisével, lelkivezetőnkkel való beszélgetéssel és egymás megismerésével telt. Észre sem vettük az idő múlását este kilenc óráig.

Vasárnap utolsó elmélkedésünkben meg erősítést, eligazítást kaptunk tanítványi utunkhoz, a szentmisében hálát adva Istenünknek, a kegyelemért, a szeretet megéléséért a két szín alatta szentáldozásban.

Úgy érzem, hogy Nemeshegyi páter, a nagy tudású teológus, szerető mosolyával, lelki gazdagságával, mindannyiunkat megnyert Jézus tanítványának, Krisztus követésére. Hála telt szívvel gondolunk mindig rá, hogy a régen nem érzett közösségi szeretet atmoszféráját hozta el körünkbe.

Kárpát Sarolta (München)

„MAGYAR JEZSUITÁK HÍREI”

A magyar jezsuita rendtartományban 1994 január 10—14 között Leányfalun, a Szent Gellért Lelekigyakorlatos Házban találkozik az a 44 magyar jezsuita (ezek közül 40-et titkos szavazással választották a rendtartomány szavazójoggal rendelkező tagjai, 4 pedig hivatalból tagja a Kongregációnak), akiknek feladata, hogy előkészítsék a római Általános Kongregációt. Ennek egyik legfontosabb része, hogy megválasztják azt a delegáltat, aki P. Provinciális mellett Rómában képviseli a magyar jezsuitákat. A Provincia Kongregáció továbbá összegezi és megvitatta azokat a javaslatokat, amelyeket Rómába küldenek az Általános Kongregációra.

MISKOLCI GIMNÁZIUM. Az egri érsek kérésére provinciánk elvállalta a főgyűző megye tulajdonában lévő 8 osztályos gimnázium és a Miskolc-Avasi r. k. plébánia vezetését. A tanítás 1994 szeptemberében indul a legelső évfolyammal, két párhuzamos osztállyal. A gimnázium évenként egy-egy osztállyal bővül. További információk a következő címen kaphatók: 3523 Miskolc-Avas, Pf. 199. Telefon: (46) 361 242.

SZEMÉLYI HÍREK. 1992 december óta külföldről a következő jezsuiták tértek vissza Magyarországra: P. Nemeshegyi Péter június elején tért haza Japánból és átvette a Sodrás utcai házunk vezetését. Nyáron tért haza Kanadából P. Molnár Miklós, aki jelenleg Pécselt lelképásztori szolgálatban van, menekültekkel is foglalkozik. Ugyancsak Kanadából tért vissza P. Csókay Károly, aki Miskolc-Avason plébános. Októberben P. Kókai Lajos atya költözött haza Németországból. P. Nemes Ödön pedig Japánból Gyulafehérvárra érkezett, hogy a gyulafehérvári szemináriumban legyen spirituális és nevelő Bálint érsek kérésére. Ez év első felében P. Somfai Béla Szegeden a Hittudományi Főiskolában tanított. P. Babos pedig jelenleg Pécselt tanít az ottani Hittudományi Főiskolán. P. Kish Gábor, aki 20 éven keresztül lelképásztor volt Yonkersben, rövid Szombatikum után hazatér Magyarországra. Külföldön jelenleg 14 fiatal magyar jezsuita tanul: Rómában, Innsbruckban, Münchenben, Frankfurtban és Torontóban. — Nemesszeghy Ervin SJ, provinciális címe: 1085 Budapest VIII., Mária utca 25.

HALOTTAINK. Az égi hazába költöztek: P. Tamás János (1915—1993) volt provinciális januárban halt meg Székesfehérváron. P. Arató Pál (1914—1993) Rómában fejezte be földi életét. F. Fehér János (1902—1993) Pannonhalmán hunyt el hosszú betegség után. Ugyancsak Pannonhalmán halt meg P. Ambrózy István (1910—1993). New Yorkban befejezte életét provinciánk nesztorja P. Derecskei János (1891—1993). P. Katona Istvánt (1912—1993) novemberben szolgáltotta el az Úr. Nyugodjnak békében!

Magyar Jezsuiták Tájékoztatójából (’93 dec. 1.)

Nemesszeghy Ervin SJ provinciális

KOSZORÚZÁSI ÜNNEPSÉG

A bécsi magyarság a Széchenyi István cserkészcsapat rendezésében emlékezett meg november 4-én a Burgtornál levő Hősihalottak Jelmékes Sirjánál a 37 év előtti szovjet lerohanásról. Az ünnepség keretében a Vitézi Rend és a cserkészcsapat elhelyezte koszorúját a síremléken.

CSAPATPARANCSNOKI TALÁLKOZÓ

Az európai kerület csapatparancsnokai november 6-án és 7-én Ludwigsburgban tartották idei megbeszélésüket. A jövő évi program mellett megtárgyalták a nyugat-európai magyar cserkészlet aktuális kérdéseit is. Az 1994-es év legjelentősebb eseménye a Kastli Hárshegy-Cserkészparkban a kiscserkész-tanya felépítése lesz május-júniusban. Az építkezési költségek fedezésére minden pénzbeli és természetbeni — munkaerő(n)kénti — hozzájárulást is köszönettel fogadunk.

Számalszám: Kto.-Nr.: 4410401881, BLZ 700 200 01. Munkaerő felajánlás a CsPE elnökénél: Dipl.-Ing. Köhler László, D-81679 München, Bülowstr. 32 címen.

A többi cserkész-programmal kapcsolatosan Gémes Istvánné kerületi parancsnokhoz lehet fordulni. Címe: D-74321 Bietigheim, Berliner Str. 8.

MEGJELENT! ÚJDONSÁG!
CSERHÁTI FERENC: HITÉBRESZTŐ

Kada Lajos érsek, bonni nuncius bevezetőjével. Szent István Társulat kiadása, Budapest 1993, I-III kötet, összesen 936 oldal. Hitbéli önképzésre, a szentírásban való elmélyülésre és lelkiolvasmányként használható szentbeszéd a vasárnapi szentmise olvasmányok alapján.

A színes borítóval ellátott I-III kötet ára 1111.- Ft. + portó. Kapható Budapesten a Szent István Társulat könyvesboltjában. Kossuth L. utca 1. H-1050.

Szeretettel meghívunk minden érdeklődőt a hagyományos frankfurti **MAGYAR BÁLRA ÉS TÁNCBÁZRA**, melyet a HÖCHST AG JAHRHUNDERTHALLE

Kasino termeiben 1994. február 5-én, szombaton tartunk meg. Hangulatos tánczene, tombola. Teremnyitás 19.30 órakor. Felvilágosítás: hétfőtől péntekig, 9-12 óráig a (0 69) 61 21 66-os telefonszámon.

A Frankfurti Magyar Egyházközség — Bálrendezés —

ANNÁL SZEBB SZÓ, HOGY » SZERETET «

Sok hazájától távol élő magyar olyan társra vágyik, akivel anyanyelvén tudja megosztani örömeit, bánatát. Ismerkedési lehetőség híján sokan csak álmodoznak, vágyakoznak. Társkereső klubunk ezen a helyzeten óhajt változtatni. A jelentkezőknek computer analízis alapján ajánljuk a megfelelő társakat. Ha érdeklő Önt e lehetőség, írjon a következő címre:

HARMÓNIA KLUB
Postfach 199 - CH-8037 Zürich.

CÍMERES EZÜSTÖZÖTT TEASKANÁL

Ára: 10.— DM, vagy 11.50 NGL, illetve ennek megfelelő valuta-érték + postaköltség.

Cím:
ALEX TÓTH, PB 92 3300
AB Dordrecht NL
Postbank Nr. 290 050
2501 PB Den Haag NL

JAKOCS PANZIÓ: Egy és két személyes szobák fürdőszobával, WC-vel: 50.— DM reggelivel.
JAKOCS TAXI: Helyben vagy hosszabb útra. Budapest XI. ker., Bod Péter utca 20.

Kedvező bérlet lehetőség! 4 1/2 szobás, (nagy konyha, kamra, előszoba, telefon(ok) lakás kiadó Budapest üzleti központjában irodának vagy lakásnak. Érdeklődni lehet: ☎ 0036-1-1561 713 szám alatt.

Megjelent! Megjelent!
BOGYAY TAMÁS:
Magyarország története távlatból
a Mérleg, Bécs-Budapest-München kiadásában. 184 o., 4 térképpel, kartonkötésben. Ára 15.50 DM + portó.
Megrendelhető a KUPA, Distelfinkweg 21, D-81249 München címén.
Üzenetrögzítő/Fax: 0049 89 8 64 35 73.

Két könyvújdonság!
Szamosi József:
VIRÁGSKÖNYVEM
— színes riportok a természetből —
64 oldal, 14 színes kis képpel
PASZIÁNSZ
— Csevegések, játékok, napló (1945-46) —
172 oldal, 13 képpel (5 színes).
Egy-egy könyv ára portóval 20.— DM (bankjegyben).
Megrendelhető a szerző címén:
Elektrastr. 7/b. 81925 München.

APRÓHIRDETÉSEK

Budán, közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 093 33 20 34 (Svájc).

MINDI EDITH, hites fordító, fordításokat vállal. Schwarzenloher Str. 9, 90469 Nürnberg, ☎ (09 11) 48 17. 55.

4-kötetes magyar breviárium kapható. Megrendelhető: Ft. Hegyi György címén. Ára: 100.— DM + 10.— DM portó; vagy 80.— US \$ + 10.— \$ portó.

Budapest, V. kerületben összkomfortos lakás 120 m², valamint Motel a Mátrában eladó. Telefon: (D) 079 04/76 37 (8-16 óráig) és 079 51/2 67 46 (17-20 óráig).

SPÓROLJON ADÓT! Attraktív befektetések egész Németországban már 3000 DM-től. Lakások, házak, szállodák, irodák és telkek Magyarországon. Ingyenes financ-analízis. Németül és magyarul beszélünk. Vermögensanalízis / Immobilien Rutter: ☎ 089 / 39 02 59. Fax: 089 / 55 76 51 (Németország).

BEATRIX PANZIÓ! H-1021 Budapest, Szécher út 3. Tel./Fax: 0036-1-17 63 730. Szeretettel várjuk az „Év panziója” díjat nyert családias szállodánkban, zöldövezetben, de közel a központhoz. Szállodai színvonal — féláron!

Szentendrén egy emeletes villa telekkel (500m²), autóparkolóval 1,35 millió Ft.-ért eladó. ☎ (F) 26 314 348.

Eladó csinos, egyszobás apartement, kert-rész, pince és parkhellyel a Bodeni-tó közelében. „Erdemes” jellegre a kiadoba.

Fonyódon: Doktornő vállalja józan életű magányos férfi gondozását. „Jölelkűség” jellegre.

Fonyódon, régi típusú családi ház, nagy telekkel olcsón eladó. Érdeklődés: Szentmártoni Józsefné, H-8642 Fonyód, Temető út 30. Jellege: „Öreg vagyok”.

Vállalkozók figyelem! Magán Kft (építési) elad 5-6 ház vagy villa építésére alkalmas területet. Jellege: „Utca sor”. ☎ Svédország: 46 0157-312 11.

A stuttgarti Markthaliban élelmiszer-árusítóhely (Stand) eladó! Érdeklődni lehet: Telefon: (0711) 24 66 32-es szám alatt. (D)

Több évre kiadom, ingyen üdülésben részesítem, aki 8 éve épülő házunk befejezéséhez segítséget nyújt. Angol-német nyelvtudományt vállalunk. Villamosmérnök (híradástechnika) adminisztrátor házaspár 4 gyermekkel. Banksz.: MHBRT Hódmezővásárhely 46 96-916-01. 402-1833-281. Kissné Németh Pirokka, H-6723 Szeged, Pille utca 16. fsz. 3.

Megbízható, intelligens, 50 éves, nemdohányzó hölgy házvezetést vállal külföldön. Cím: Bné, Kovács Irén, Nagymaros, Pf. 45. 47 éves magyar férfi házastársat keres családalapítás céljából. Cím: K. Krapf István, Goethestr. 44, D-63801 Kleinostheim.

Magyar-német állampolgár, 54/168/67 keresi egy hölgy ismeretségét házasság céljából. Dolgos, jól kereső lakatos-heggesztő vagyok. Magyarországra való visszatelepülés lehetséges. Jellege: „Szeretnék boldog lenni”.

Intelligens, nyugdíjas hölgy, 56 éves, idős úr vagy hölgy háztartás vezetését vállalná Münchenben. ☎ 0036 1 1771 577. (H)

Vidám, otthon szerető, természet és utazást kedvelő asszony, keres jólelkű katolikus életstársat 60 éves korig. Jellege: „Hűség”.

„T É T É N Y” Ungarische Spezialitäten
Kreitmayerstr. 26 - 80335 München
Telefon: (0 89) 1 29 63 93

Badacsonyi szürkebarát	7.50
Badacsonyi kéknyelvű	7.10
Csopaki rizling	6.80
Debrői hárslevelű	6.80
Boglári Chardonnay	7.50
Alföldi olaszrizling	6.20
Villányi burgundi	7.50
Soproni kékrankos	6.80
Tihanyi kisburgundi	7.50
Cabernet Savignon	5.—
Alföldi kékrankos rosé	6.20
Alföldi rosé	6.20
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 5 puttonos	19.50
Kecskeméti barackpálinka	29.—
Cseresznyepálinka	25.50
Vilmos körte pálinka	29.—
Császárkörte	21.50
Unikum	27.50
Szilvápálinka	22.50
Hungaria brut	12.—
Grand Couvee	13.—
Tarhonya, kockászta nagy	3.80
Paprika káposztával	5.—
Paprika káposztával	11.—
Májjas-, véres hurka, dísnócsaj	per kg 12.50
Tokaszalonna	15.—
Füstöltzalonna	10.—
Teperő	10.—
Friss kolbász	16.—
Házi kolbász	23.—

• Üveg árut nem szállítunk! •

A magyarok legkedveltebb találkozóhelye a hagyományos müncheni

MAGYAR BÁL

Az eddigi nagysikerű keretek között
1994 január 29-én, szombaton,
20.00 órai kezdettel,

a HOTEL BAYERISCHER HOF (Promenadeplatz 2-6, München 2) dísztermekben tartjuk.

Kérjük kedves honfitársainkat és barátainkat, hogy rendezvényünk dátumát már most jegezzék elő a naptárba!

A Diákszövetség Müncheni Csoportja
— Bálrendezés —

APOLLO

DEMENAGEMENTS

Szállítási vállalat
Szállítások belföldre és külföldre, ten-
gerentútra — légiszállítással is — köl-
tözködés, bútorraktározás, külföldi
szállítmányoknál a vám elintézése.

Összes nyugati és keleti államokba
oda és vissza szállítunk!
Magyaroknak árkedvezmény!

APOLLO DEMENAGEMENT

4 bis, route des Jeunes
CH-1211 Genève 26
Telefon: 022/3 43 22 46.
FAX 022/3 42 24 75

Magyarul is beszélünk!

Privát cím: Keresztes László
58, route Veyrier,
CH-1227 Carouge / Genève
☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).

Kiadóhivatalunknál kapható:

Lorudes-i zárandókönyv (dr. Szabó József összeállítás) 7.— DM
Lourdes — Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel) 25.— DM
Lourdes, Kereszt út, (videokazetta magyarul, 50 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i üzenet — elmékedések magyar nyelvű kazetta, dr. Szabó József összeállítás) 10.— DM
Patrona Hungariae, (színes zománclevegény) 3.— DM
Szállításnál + portóköltséget számítunk.

Megrendelhető:

Ungarische Katholische Delegatur
É L E T Ü N K kiadóhivatala
Landwehrstr. 66 D-80336 München.

RUPP LÁSZLÓ hites törvénytudó fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről amgyarra. 80336 München, Goethestraße 32.

ÚJ POSTAI IRÁNYÍTÓSZÁMUNK
D - 80336 München.

MAGYAR SZENTMISÉK

BÉCSBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor, a Német Lovagrend, Árpádházi Szent Erzsébetről elnevezett templomban. Első kerület, Singerstr. 7. szám, (Deutsch-Ordenskirche). A templom bejárati ajtaja a kapun belül jobbra. Hegyi György lelkész

GRÁCBAN a hónap első vasárnapja kivételével minden vasár- és ünnepnap tartunk szentmisét, 10 órakor a Szentháromság templomban, Schloßbergplatz (a Kastner Öhler áruház közelében), melyre a Grácban és Stájerországban élő és ide látogató magyarokat szeretettel hívja és várja P. Nyers János lelkész

PÁRIZSBAN minden vasárnap 11 órakor: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, 75010. Metro: République és Jacques Bonsergent.

ZÜRICHBEN minden vasár- és ünnepnap 10,15 órakor, a Szent Antal templom alagsorában, Minervastr. 60. Vizauer Ferenc lelkész

MÜNCHENBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor a Damenstift-templomban. Dr. Cserháti Ferenc plébános

ROSENHEIMBEN minden hónap 2. és 4. vasárnapján, 10.00 órakor a Rossacker-kápolnában. Fehér István S. lelkész

Münster-, Paderborn- és Osnabrück egyházmegyékben mindenütt havonta egyszer. Első vasárnap: HAGENBEN 10,30 órakor a St. Josef Hospital kápolnában MENDENBEN 15,30 órakor a Heilige Kreuz templomban (Battenfeld). Második vasárnap: OSNABRÜCK-ben 11,00 órakor, Pernickel-Mühle, Mühlenstr. Harmadik vasárnap: BIELEFELD, 15,30 órakor a St. Josef templomban, August-Bebel-Str. 9. Negyedik vasárnap: MÜNSTERBEN 11,00 órakor a Ferencsek templomában Hörsterplatz. MARLBAN és ARNSBERGBEN külön megbeszélés szerint. Misszióknak telefonszáma: (0251) 32 65 01, Bagossy atya.

VIDEOKAZETTÁK CSERÉLÉSE!

Amerikai - kanadai szisztémáról magyar rendszerré, vagy fordítva, 24 óra alatt. Küldje videóját szeretneinek!

VIDEOFILM

a Szentatya magyarországi látogatásáról, 2 órás színes műsor. ára 23 \$ portóval együtt.

KAPHATÓ

a történelmi Magyarország színes térképe, az ország és a vármegyék címereivel, plasztikkal védett kartonon, 22 x 32 nagyságban, portóval 20.— \$ a következő címen:

MAGYAR NAPLÓ — VIDEO DEPT.
P. O. Box 822, Daytona Beach, FL 32115, USA.

É L E T Ü N K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkészszeg
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészszeg
Főszerkesztő: P. Szóke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. András Mária, dr. Bogay Tamás,
Boór János, dr. Frank Miklós, Kovács K. Zoltán (Budapest) és Szamosi József (olvasó- és tördelő szerkesztő).

Kedaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: P. János Szóke.

Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünköt a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúlra légipostával DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadjunk el.

Postgiroamt München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Erscheint 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerei GmbH
Ferchenbachstraße 88 · 80995 München.

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei. A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsekk-kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto: Postgiroamt München, Konto-Nr.: 606 50-803. BLZ 700 100 80.

HIRDESEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1994 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7.—
Jelige portóval	7.—
Külön kívánásokat esetenként árazunk.	
Üzleti hirdetések soronként	10.—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén 10 százalék kedvezmény.	
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén 20 százalék kedvezmény.	
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.	
Hirdetések határideje minden hónap 15-e, befizetve!	

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőknél: Joseph DANI, Deer Valley, P.O.Box 43126, Calgary, Alta T2J 7A7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő: „É L E T Ü N K”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGYVÁLÁSZTÉKBAN.
Olcsó áron raktárról. Kérje árlistánkat! JOSEF UDVARHELYI ☎ (0 911) 35 79 21
Virchowstr. 45. 90409 Nürnberg.

A HIRDETÉSEK SZÜVEGÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

• HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! •
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

ANNEMARIE SCHWARZ hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is.) 40477 Düsseldorf, Duisburger Str. 26. Telefon: (0211) 4 98 12 88.

MAGYAR VIDEOK 30.— DM-től, ADAMFI,
Pf. 29, D-52001 Aachen, ☎ Fax (0241) 17 33 55.

A & B Consulting

— VERSICHERUNGSMAKLER —

ÚJSZERŰ ÉLETBIZTOSÍTÁS AZ NSZK-BAN!
Tőkebiztosítás bizonyos súlyos betegségeknel.

Például: 35 éves férfi, lejárat 65 éves korban
biztosítási összeg 100.000 DM, díj 250 DM
kifizetés lejáratkor 210.000 DM.

Telefon: 089 / 55 36 12

Dipl.-Ing. Sándor Magyar

Schillerstr. 51

Fax: 089 / 59 74 88

80336 München